

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“

Naročnina:

celoletno	Din 25.—
pololetno	Din 12.50
četrtletno	Din 7.—
Posamezna številka	Din 1.—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inseri

mali oglasi do 9 petiti vrst
večji inserati od 10 petiti vrst naprej
notice, izjave, poslano, reklame petiti vrsta

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Kmečki praznik.

Letos 8. septembra mora vse na Bled. Polovična vožnja je dovoljena. Izkaznica stane 1 dinar in se dobi pri tajništvu SKS, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7, pri tajništvu SKS v Mariboru, Narodni dom, in pri vseh okrajnih in krajevnih odborih SKS. Na sporedu je živinska razstava, razstava mlečnih proizvodov, velika konjska dirka, sprevid skupin v narodnih nošah itd. Zanimanje za praznik je tudi izven Slovenije zelo veliko. Čehi, Poljaki, Bolgari pridejo v velikem številu. Cel poslaniški klub zemljoradniške stranke je javil udeležbo, istotako večina članov glavne odbora zemljoradniške stranke. Slovenija mora biti častno zastopana!

Za kmetijski praznik na Bledu je dovoljena polovična vožnja. Krajevne organizacije naj natečajno obveste svoje okoličane, ki se hočejo udeležiti praznika o sledečem: Vsak udeležene kupi vozni listek do Lesc ali do Bleda. Vozni listek mora vsakdo shraniti, ker mu ta služi za vožnjo nazaj. Izkaznico, ki se dobi pri kraj. org., naj da vsakdo žigosati pri blagajni na postaji, kjer je vstopil. Pred odhodom iz Bleda se žigosajo izkaznice ponovno na veseličnem prostoru, kjer bo za to določeno mesto. Tako žigosana izkaznica služi s starim voznim listkom za vožnjo za nazaj. Vozni red za posebne vlake bo pravočasno objavljen v »Kmetijskem listu«.

Škandalozna podpora.

Minister za kmetijstvo g. dr. Kulovec je dovolil samo 500.000 Din za »ve poškodovance po polhovgrajski in škofjeloški katastrofi. Ker ne pomeni ta vsota sprico štirih popolnoma uničenih dolin skoraj nobeno od pomoči upropačenim posestnikom, je poslanski zemljoradniški klub po tov. poslancu Pucelj zahteval znatno zvišanje podpore, kar je minister obljubil, ko dobi natančnejše podatke o katastrofi.

Stara pravda nekdanj.

(Nadaljevanje.)

(Piše Franc Tovornik.)

»Dam Jim ključ, da pridejo Oni, da nam odprejo vrata cerkvice, kakor želimo, da nam po smrti odpre nebeški vratar Sv. Peter nebeška vrata.«

Oba sta govorila mirno. Kakor je bilo videti, nista teh besed izgovorila prvič, ampak že večkrat ob takih prilikah.

Prislan je stal bolj zadaj za množico, kakor bi se prav nič ne zanimal za ljudi. V resnici pa so njegove oči švigale med množico, kjer so iskale oblike, katerih ne vidi vsak dan. Zdajci ga nekdo butne rahlo v komolec. Se preden se utegne ozreti, ga ogovori znani glas:

»Kaj stojiš tako zadaj, te nič ne mika videti rdečelične gospode?«

Ko se obrne, in vidi Gušiča, mu odgovori:

»Po vseh teh rdečih licah se pretaka kri, rejena od naših žuljev. Vsi ti mastni trebuhci so napolnjeni na račun naših, od trpljenja in stradanja izsušenih teles, zakaj bi se potem rinil naprej in jih še gledal?«

»Kaj pa je s sestankom?« vpraša Gušič dalje.

»Nič, ni varno. Danes bo tistih grajskih hlapcev in drugih konjarjev cel Vrh, zato je boljše, da nič ne zborujemo.«

Medtem se je ljudstvo razvrstilo v procesijo. Gušič in Prislan stopata skupaj in od daleč opazujeta laško gospodo.

Pri tako veliki nesreči niti 20 milijonov dinarjev ne bo zadostovalo, da se sploh omogoči gospodarsko življenje v teh dolinah. Zato trdno pričakujemo, da bodo klerikalni ministri v polni meri izpolnili svojo dolžnost ter potrebam ponesrečenecv in zahtevi posl. Pucelja docela ustregli. Pričakujemo!

Srednja kmetijska šola v Mariboru.

Ko je tov. Pucelj bil kmetijski minister, je izposloval kraljev ukaz za ustanovitev srednje kmetijske šole v Mariboru ter nato naročil, da se takoj otvori prvi letnik nove šole. Otvaritev je bila v jeseni 1922, a v jeseni 1923 je bil otvoren drugi letnik. Ni hče si ni mogel misliti, da se bo po tem lepem začetku kdo našel, ki bi si upal srednjo kmetijsko šolo zopet ukiniti. In vendar hrepeni po tej slavi baje ravno sedanjí slovenski kmetijski minister tiger dr. Kulovec.

Kot kmečka stranka smatramo kmetijsko strokovno šolo za prevažen predpogoj boljše kmečke bodočnosti. Delati hočemo na to, da bo vsak manjši in srednji naš kmet deležen koristi nižjih kmetijskih šol in tečajev, a vsak večji kmet da bo deležen koristi srednje kmetijske šole. Na Češkem imamo cel regiment kmetov z visoko kmetijsko šolo. Mi smo še daleč od tega, toda nižji in srednji šoli se ne odrečemo več, ker predobro vemo, da je čim popolnejša strokovna naobrazba kmetu nujno potrebna, ako hoče vzdržati gospodarski boj. Istotako mu je nujno potrebna vobče večja izobrazba, da doseže duševno svobodo. Kajti priznamo, da je kmet preveč odvisen od drugih stanov radi tega, ker je njegova predizobrazba povprečno manjša, nego je pri večini drugih stanov. Iz te duševne sužnosti hočemo kmeta osvoboditi, a k temu so predvsem potrebne kmetijske šole.

Zahtevamo od vlade in posebno od sedanjega slovenskega kmetijskega ministra, da takoj da na razpolago za srednjo kmetijsko šolo v Mariboru

potrebna denarna sredstva. Osebito zahtevamo tudi dovoljenih štipendij predvsem za tako dijake, ki bodo po dokončani šoli odšli domov in delali na očetovem posestvu. Vse to je izvedljivo brez posebno velikih stroškov. Ako se ne izvede, tedaj bo moše bolj verovali, nego doslej, da klerikalci ne marajo duševno svobodnega, izobraženega kmeta, nego so proti kmetijskim šolam zato, da ostane kmet neveden, ker klerikalci nevednega kmeta lahko komandirajo in izkoriščajo, izobraženega pa ne morejo več, kar dokazuje Češka posebno lepo.

Zvišanje duhovniških plač.

»Slovenec« poroča na prvi strani o posebni brzojavki iz Beograda, da je neko združenje katoliške duhovščine predložilo g. ministru za vere (to je sedaj g. Korošec) zahteve, da se katoliški duhovščini zvišajo takoj draginske doklade za dva ali trikrat. Nismo proti temu, da se kakor vsakega delavca, tako tudi duhovnika pošteno plača, vendar nas je imenovana vest močno zabolela. Zato kličemo: nikarte tako, gospodje! Kmetje komaj zmagujemo davke, ponekod celo ne in če so kje kakšni krajarji, dajte jih za ponesrečence od poplave, toče, slabe letine! In če je komu treba kaj zvišati, dajte najprej invalidom, potem pa oženjenecem in predvsem rodbinskim očetom, ne pa v prvi vrsti duhovnikom, ki so po vaši za slugi itak lansko leto dobili lepo in jako občutno povišane draginske doklade za nazaj in za naprej.

Izvozne carine na svinje.

Posl. Pucelj je vložil na kmetijskega ministra sledeče vprašanje:

»Prejšnja vlada je brez sodelovanja narodne skupščine in kmetijskih in stanovskih organizacij uvedla nove izvozne carine, ki so za kmeta v mno-

gih ozirih skrajno krivične. Cela izvozna tarifa je nujno potrebna revizije v smislu kmetijskih zahtev. Za eno najnujnejših vprašanj pa smatram izvozne carine za svinje. Izvozna tarifa vobče zabranjuje izvoz svinj izpod 70 kg. Ker so vsi zapadni svinjerejski kraji vedno odprodajali in izvažali tudi lažje svinje, so vsled prepovedi izvoza hudo prizadeti in pomeni to za kmetijstvo zapadnih oblasti naše države ogromno gospodarsko škodo. Istotako je za kmeta izvozna tarifa skrajno krivična v tem, da na škodo kmeta s pretirano velikimi ugodnostmi pospešuje klavniško industrijo. Nujno potrebno je, da se izvozna carina na žive svinje vobče popolnoma ukine.

Z ozirom na to mi je čast zaprositi Vas, gospod minister, za odgovor na sledeča vprašanja:

1. Ali ste voljni takoj izposlovati spremembo izvozne carinske tarife v tem smislu, da se izvozna carina na žive svinje vobče ukine brez ozira na tezo poedinega komada?

2. Ali ste voljni izposlovati takojšnjo revizijo izvozne carinske tarife in pritegniti k sestavljanju nove izvozne tarife tudi zastopnike raznih kmetijskih združenj v državi, osebito združenj zvez in kmetijskih družb?

Sladkor za vinogradnike.

Posl. Pucelj je poslal kmetijskemu ministru sledeče vprašanje:

»Kakor Vam je gotovo že znano, je letošnje slabo vreme posebno oškodovalo slovenske vinogradnike. Pridelek bo padel daleč pod polovico lanskega in bo vrhu tega kvalitativno slabši. Vsled tega grozi krajem, ki žive samo od vinogradništva, ogromna gospodarska škoda. Ker bo letošnji pridelek zadoščal komaj za pokritje davkov in delavskih plač, ne bodo mogli vinogradniki nič prihraniti od letošnjega vina za delavce bodočega leta. Zato bo potrebno, da bodo od letošnjega grozdja napravili vsaj za delavce in domačo pijačo nekaj pol-

vina ali petjota. V ta namen je pa potreba za Slovenijo najmanj 20 vagonov sladkorja po znatno nižjani ceni, ker se sicer tako delo ne izplača. Znano Vam je gotovo, da so v prejšnjih letih vinogradniki pri nas dobivali sladkor v take svrhe brez državne trošarine ob nižjanih prevoznih cenah in dostikrat z izdatno državno podporo. Ker vem, da Vam je beda malega slovenskega vinogradnika dobro znana, saj ste sami izvoljeni v takem okraju, stavljam sledeča vprašanja in prosim nujnega pismenega odgovora:

1. Ali hočete nemudoma izposlovati, da dobe slovenski vinogradniki v najkrajšem času vsaj 20 vagonov sladkorja po za 40% nižjani ceni?

2. Ali hočete eventualno poskrbeti, da bi se ta sladkor plačal zaradi denarne krize šele po odprodaji vina?

Cestnim odborom v zadevi kuluka.

Razglašeno je bilo, da je kuluk odpravljen, kljub temu pa Gradbena direkcija v Ljubljani pošilja cestnim odborom in občinam okoličnic, v kateri pozivlja cestne odbore, naj sedaj takoj uvedejo kuluk za popravo in šodranje deželnih cest.

Za popravo in vzdrževanje avtonomnih cest in potov se pobira posebna doklada, poleg teh doklad pa je država vedno prispevala svoj delež. Lansko leto je bilo za to določenih 14 milijonov dinarjev, letos pa s 1½ milijona dinarjev. To je tako malenkostna vsota, da se ž njo ne da skoro nič popraviti, zanikrnost je to tudi vsled tega, ker niso bili cestni odbori obveščeni pravočasno o zmanjšanim državnem prispevku, da bi mogli vsaj svoje proračune spraviti v sklad z zmanjšanim državnim prispevkom. Tudi trgovci so od vožnje lesa in drugih tovorov v smislu § 22. cestnega zakona iz leta 1912. prispevali k izvrševanju cest precejšnje vsote, to pa je sedaj precej oteženo, ker se lesni trgovci branijo plačevati te prispevke z izgovorom, da so ku-

Ne bom popisoval cerkvene slovesnosti, samo to naj omenim, kako je med pridigo, katero je imel opat iz Jurkloštra, med vsemi grehi tedanjega časa smatral za največjega, ki absolutno ne bo odpuščen, nepokorščino proti svetnim in duhovskim oblastnikom. Povspel se je do trditve, da je že misel na kaj takega neodpušljiv greh, kaj šele dejanje samo.

»So že začeli, že slutijo,« reče Prislan Gušiču.

»Kaj boš poslušal te čenče? Pojdi raje z menoj, pa si ogledaj kraj, bo bolj pametno,« reče Gušič.

Moža sta stopila iz cerkve in Prislan je Gušiču tolmačil okolič. Začel je od vzhoda, češ da ima vse svoj izvor na Jutrovem. Odpeljal je Gušiča malo proč od cerkve na kraj sedanjih »stare šole« in tu je pokazal najprej naselbine Gozdeca; tja preko z gozdom zaraščeni hrib je Zvršec (sedaj Razbor). Južno od Gozdeca so Male Gorelece, v ravni smeri čez Male Gorelece je velika gora s cerkvico Sv. Trojice. Za Zvršcem je Voluška gora, pod katero se nahaja samostan Jurklošter. Na jugu se vidi Lisca. Tik hriba s cerkvico Sv. Lenarta je več vasi.

Moža se vračata k cerkvi in gledata na severozahodni strani cerkev Sv. Mihaela nad Laškim trgom, dalje Malč, Mrzlico in Laški Hum. V daljavi se svetita v jasnem dnevu savinjska velika Ojstrica in Radoha. Na severu je cerkvica Sv. Petra in gora Drst.

»Krasen razgled je tukaj,« pravi Gušič. »A kaj je tisti hrib tam?« vpraša dalje Kozjak na jugozahod.

»To je Kozjak, a dalje na zahod je kranjski Kum,« pojasnjuje Prislan.

Medtem je cerkvena svečanost minila in ljudstvo se je vsipalo po hribu na razne strani. Ljudje iz oddaljenih krajev so deloma posedli v senco, kjer so zaužili nekaj mrzlih jedil, katere so prinesli s seboj, a drugi so šli v gostilno na vasi, kjer so bile postavljene senčne lope, kamor so sedli ter jedli, pili in se veselili. Kmalu se je slišalo iz teh lop bolj ali manj ubrano petje vesele mladine, pa tudi moške so, ko jim je vince malo zlezlo v lase, rekli kako veselo. Samo v eni lopi, kjer je sedela precej velika družba zrelih kmetijskih možakov, ni bilo petja, ne glasnega govorjenja. Bili so tu naši znanci: Gušič, Prislan, Kocjan, Ogrin ter mnogo drugih glavnejših zaupnikov posameznih vasi.

»Zdaj nam ne preostaja nič drugega, kakor podrobna organizacija punta,« slišimo govoriti Gušiča. »Zberite si kraj, kjer boste imeli svoje zbornice zadnjo nedeljo v mesecu. Določite, kdo bo poveljnik za časa boja. Vsaka taka pokrajina, kakor ste tukaj Sentlenarčani, bo imela svoje krdo, imenovali jo bomo »puntarsko legijo«. Preskrbite kovača, ki vam bo skoval dovoljno množino mečev, bodal, ostij za sulice ter ščitov. Za silo pa velja vsako orodje, kladivo, sekira, tudi za orožje. Ker bomo hodili iz kraja v kraj, preskrbite številu le-

gije primerno dosti tovrnih konj, ki morajo nositi živež za legijo. Ne pozabite pa na disciplino, katero moramo držati, ako hočemo, da dosežemo uspeh. Gospoda nas tako nesramno izvešča, ker ve, kako smo nesložni. Zato se mora, kdor pristopi k punktu, zavedati, da se bo moral vsepovsod vestno pokoriti svojim poveljnikom. Vsi prejšnji poskusi naših kmetov, osvoboditi se gosposkega jarma, so se izjalovili, ker se kmetje niso zavedali, da je tudi v armadi, v kateri so si vsi enaki, treba pokorščine, drugače je že naprej vsa stvar obsojena na pogin. Treba tudi premisliti to-le: V tem boju, katerega bomo začeli, ne smete prizanašati nikomur! Četudi se vam poda, ne mislite, da je s tem kaj popustil v svojem mišljenju. Nasprotno, podal se bo zato, ker misli, da si s tem ohrani imetje in bo mogel drugič nam še več škoditi. Zato brez usmišljenja z njimi postopajte ter od njih izsilite, da vam v listinah podpišejo odstop tlake, desetine itd. Kadar pa boste v boju, se nikdar ne pustite vjeti, ker to bi bila vaša gotova poguba; najprej bi vas mučili in šele po dolgem mukah bi vas umorili. Gospoda ne bo poznala za nas nobenega usmišljenja in temu primerno se obnašajte tudi vi, samo da ne ropajte in ne uničujte nikjer človeških bivališč, ker to je brez smisla. Tudi ne jemljite nikakršnih dragocenosti, a živeža ne več, kakor ga rabite.«

(Dalje sledi.)

pili les franko vagon od posestnikov, ki so prodali svoj lastni les, se pa teh prispevkov zahtevati ne more, ker so oni itak že plačali doklado za ceste.

Iz gorenjega je razvidno, da bodo ostale letos ceste brez gramoza in da bodo strašno propadle, ker cestni načelniki nimajo zadostnih sredstev za popisanje cest. Ali bodo v tem slučaju pristopili h kuluku in s kulukom popravljali ceste? Ne verujemo. Nobena stvar ni pri ljudstvu tako osovražena kot tlaka, zato vemo, da bodo vsi cestni načelniki kuluk odklonili. Vprašanje pa je treba vendarle rešiti, zato svetujemo cestnim načelnikom to-le:

1. Obrnejo naj se v Beograd na slovenske ministre, da se z nabavo izvanrednega kredita državnih subvencij zviša od 1½ na 14 milijonov dinarjev. Utemelji naj se predstavka s tem, da Slovenija plača dosti visoke davke in da 14 milijonov ni preveč za ceste.

2. Če bodo slovenski ministri prvo odklonili, pa naj sklenejo vsi cestni odbori, da se bo po § 22. gori imenovanega zakona pobiralo od vsakega tovora po 2 Din od 100 kg, ki se bo prepeljal po cestah dotičnega okraja. Ta prispevek naj pobirajo uradniki na železniških postajah od tistega blaga, ki se po železnici pripelje in odpelje.

3. Kjer bi gorenje ne ugajalo, naj se sklone postaviti pred vsakim kolo-dvorom mitnico, en invalid bi pa pobiral mitnino.

Vprašanje cest naj se vzame v pretes, pa bo gotovo kdo našel še kak izhod, ker ceste moramo vzdrževati za vsako ceno. Najbolj priporočljiva je prva točka.

Železniška zveza Št. Janž—Sevnica.

Sedaj, ko imamo novo vlado, je ta železniška proga, za katero smo sistematično delali od postanka naše države, stopila v zadnji stadij, to je, v izvršitev. Že avgusta leta 1919 je izposloval kulturno-gospodarski odbor za mirenško dolino in Posavje v Mokronogu kredit za trasiranje te zveze, ki je bila obnem sprejeta tudi v program novih železnic. Trasiranje je izvršil v letu 1920. posebni oddelek za trasiranje te proge in leta 1922 je bila železnica Št. Janž—Sevnica po zaslugi kmečkih poslancev iz Slovenije uzakonjena. Za trasiranje se je izdalo veliko denarja in kljub temu do danes še nimamo izgotovljenih načrtov vsled malomarnosti železniškega ministristva. Sedanji železniški minister prof. Anton Sušnik je Slovenec in zato pričakujemo, da bo napravil tukaj red. Njegova naloga je, da se zberejo v železniškem ministristvu vsi dosednji podatki in da se brez odloga dokonča detajlni projekt tako, da se zamore še letos izvršiti politični obhod te nujne zveze. Zapravljanje narodnega premoženja bi bilo, ako se bo dopustilo, da se podatki tereških snimkov, za katere se je potrošilo veliko denarja, zgube. Prepričani smo, da se bo ta železnica sedaj v najkrajšem času zgradila, v dokaz, da Slovenija ni zapostavljena od strani ministristva za železnice. Pripomnimo, da je bila ta proga kot prva v Sloveniji sprejeta v program za gradbo novih železnic v državi in zato ji gre prvenstvo v izvršitvi. Vsi tozadejni podatki se nahajajo pri direkciji za gradbo novih železnic v Beogradu. Na tej železniški zvezi je življensko zainteresiranih nad 40 dolenskih občin po večini iz krškega in novomeškega okraja, ki so s sklepi svojih občinskih odborov podprle svoječasno spomenico, ki je bila predložena železniškemu ministristvu v Beogradu. Vrh tega pa je ta zveza velikanskega pomena tudi za Štajersko, vso Slovenijo in celokupno državo. Slovenija plačuje Beogradu ogromne davke in zato je povsem vredna, da se ji zgradi vsaj ta kratka progica, ki ne bo zahtevala velikih žrtev, ker bo dolga največ 14 km.

Osebna dohodnina.

(Dopis iz mariborskega okraja.)

Tukaj vse odobrava pisanje »Kmet. Lista« o osebni dohodnini in o tem, da se morajo davčni zaupniki odpraviti. Le kar proč z njimi! Dasiravno so zapriženi, vendar z malo izjemo delajo take krivice, da kričijo gor do neba. Tak zaupnik, veleposestnik in klerikalec, je tudi v moji občini. Nekateri mali in srednji posestniki so pri nas tako obdavčeni, da je groza, medtem ko je dohodnine prostih več klerikalnih veljakov, ki imajo 15 do 25 oralov posestva in 6 do 12 polovnjakov vina. Enega poznam, ki ima tisočake za gostije in igre, pa ne pla-

ča skoro nič. A samo zato nič ne plača, ker je klerikalec. Poznam pa male neklerikalne kmete, ki niti za kruh in obleko nimajo, a morajo plačevati visoko dohodnino.

Taki so klerikalci. Obljub imajo polno za nas. Obljubovali so, da bodo davke znižali, ko dobijo moč v roke. Pa fante dobimo nazaj iz Srbije. Posebno dobimo avtonomijo. Vse so nam obljubovali. Pokažite sedaj, da znate besedo držati, drugače ostanete laž-nivci! Kdorkoli ima še količkaj možganov, bo spregledal in vam ne bo več verjel. Torej, izpolnite obljube! Posebno pa odpravite davčne zaupnike, kakor pametno predlaga »Kmet. Lista«, ter se naj napravijo od ljudstva izvoljeni odbori, v vsaki občini najmanj 12 mož od vseh strank, da se pogovorijo, kdo lahko več plača in kdo ne more nič dati. Edino to bi bilo pravilno in bi izostali vsi prepiri in tožbe, kajti klerikalni zaupniki imajo z malo izjemo prste obrnjene k sebi in k svojim klerikalnim ljubčkom.

Da so te vrstice pravične, se izkaže s tem, ker je neki posestnik v mali občini prepisal dohodninski izkaz ter se je pritožil na davčno oblast in je v pritožbi povedal, da je dohodnina v skoraj vseh slučajih krivično odmerjena. Kaj je bila posledica? Klerikalni veljaki so dobili nekaj kislega pod nos! Toda jeza na omenjenega posestnika, ki je izkaz prepisal, je bila tolika, da so ga klerikalci kar na vešala obsodili, a od tigra Žebota so zahtevali, da je moral v Beogradu izposlovati, da dohodninski izkazi ne smejo več priti na občine, tako ne bo vedel vsak kmet, koliko dohodnine plačajo klerikalci.

Taki so klerikalci! Zato pa naprej v boj za kmečko stranko! To je edina pot, da dosežemo svobodo in pravico!

Resnica o razmerah na Bolgarskem.

Po umoru Stambolijskega in drugih voditeljev kmetijskega gibanja je zavladal v Bolgariji pod vlado Cankove terorizem, ki se ni ustrašil tudi najostudnejših zločinov. Politični umori so na dnevnem redu. Kmet mora preživljati najhujšo strahovlado, bivši hohenzollerski in habsburški tlačilci bolgarskega naroda se pa vračajo v Sofijo, da vršijo nad kmetom svojo krvno osveto. Toda mera zločinov Cankove vlade je prenapolnjena in bolgarski kmet, izmučen od krvi, se je začel gibati, da se te strahovlade otrese. Nad Cankovo vlado visi Damoklejev meč in ona išče pota, da se z lažjo in z drugimi umetnimi sredstvi obdrži na vladinem stolčku. Ta vlada dobro zna, da je njen največji nasprotnik bolgarski kmet in vsled tega iščejo pred svetom nekako javno dovoljenje za teroristične čine, ki jih uveljavljajo napram bolgarskemu kmetu. V to svrhu jim najbolj služijo pripovedke o širjenju komunizma v državi ter o sodelovanju bolgarskega kmeta z boljševiki. Cankov in njegovi tovariši znajo dobro, da bi si zamogli v vlogi rešiteljev pred invazijo komunistov na Balkan pridobiti simpatije na zahodu in pa pridobiti proste roke za nadaljnje krvoločnosti proti bolgarskim nepokornim kmetom. Načrt protikmetских krvoločnežev je dobro zamišljen in podkupljeno časopisje ga marljivo propagira pa celi Evropi; tako da je velik del evropske javnosti danes prepričan, da korakajo boljševiške mase proti zapadu vse uničujejo, kar se jim ne ukloni. Toda vsaka laž ima kratke noge in tako tudi bolgarski teroristi ne bodo z njimi uspeli. Bivši minister Obov, sedanji vodja bolgarskih zemljoradnikov, ki je moral pobegniti v tujino in se nahaja sedaj v Pragi, vodi spretno protiakcijo proti tem metodam Cankove vlade in podaja v imenu Zveze bolgarskih zemljoradnikov sledečo izjavo:

»Številna poročila v raznih časopisih trdijo, da bo bližnja revolucija v Bolgariji prvi poskus komunistične revolucije v Evropi in da pojdejo bolgarski kmetje v tej revoluciji s komunisti. Bolgarski Savez zemljoradnikov je po teh poročilih sklenil definitivno pogodbo s komunisti. Vse te vesti so izmišljene in zlagane. Bolgarski Savez zemljoradnikov ni v nikaki zvezi s komunisti in bolgarski kmet ne bo nikdar podpiral stremeljenja komunistov, da pridejo na vlado v Bolgariji ali na Balkanu. Bolgarski Savez zemljoradnikov, ki je edina organizacija kmetov, vodi najhujši boj proti režimu Cankove vlade v interesu bolgarskih narodnih koristi in je nasprotnik vseh poskusov, ki bi nadomestili en krvavi režim z drugim. Vsa druga poročila so izmišljena ter so obelodanjena v svrhu varanja javnosti, da bi zamogel Cankov nastopiti kot rešitelj po komunistih ogroženega Balkana. Ko je hotel Savez bolgarskih

zemljoradnikov vse take vesti demantirati v oficijelnem listu »Zemledelska Otrbanac«, ki izhaja v Sofiji, je Cankova vlada ta list takoj ustavila. Bolgarski Savez zemljoradnikov odločno izjavlja, da se bojuje samo za narodne koristi bolgarskega naroda ter pobija vsa druga poročila in vsako zvezo s komunisti.

Iz tega je razvidno, da je ves boj Cankove vlade naperjen proti gibanju bolgarskega kmeta za osvoboditev pred najbolj krvoločnim režimom. Značilno je za vse meščanske časopise, tudi slovenske, da podpira tako lažnivo propagando. Za nas je pa najlepši pouk, kako potrebna je trdna kmetijska organizacija, ako noče kmet večno služiti svojim tlačiteljem, ki ga poznajo samo ob volitvah. Zato kmetje — organizirajte se!

Mi in Bolgari.

Naša kmečka stranka stremi za tem, da v Jugoslaviji prej ali slej dobi v političnem življenju odločilno besedo. Z ozirom na to ni dovoljno, da si ona pripravlja program za notranjo svojo politiko, nego pripraviti se mora tudi na točen program za zunanjo politiko. Ena najvažnejših točk zunanje politike je in bo vsekakor naše razmerje do sosednje slovanske Bolgarije.

Bolgari so osvobojeni izpod turškega jarma šele leta 1878. Bilo je to v času, ko je bil Bismarck eden najvplivnejših politikov na svetu, a obojito v Evropi. Že ta okolnost je slabo vplivala na mlado Bolgarijo, kajti do bila je vladarja nemške krvi in nemškega mišljenja. To je imelo za Bolgare mnogo slabih posledic. Najslabša je bila ta, da je prišlo leta 1913. po srečno končani vojski proti Turčiji, kjer sta se Srbija in Bolgarija borili kot zaveznici, do vojske med Srbijo in Bolgarijo. Druga posledica bolgarsko-nemške politike je bila udeležba Bolgarije v svetovni vojski na strani Nemčije in Avstrije. Porazu je razen bremen sledilo tudi streznenje in po ogromni večini kmečko ljudstvo je Nemcem prijazne politike preganilo in vodja kmetov, Stambolijski, je vzel vlado v svoje roke.

Veliki Stambolijski, ki so ga lani njegovi strankarski nasprotniki ubili, nam je sam pokazal pot za našo politiko napram Bolgariji. On se je čutil Slovana, Jugoslavana ter je bil mišljenja, da mora prej ali slej priti do združenja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Ko je leta 1922 obiskal Beograd, je Pašiču predlagal, naj se napravi prvi korak za združenje obeh držav s tem, da Bolgari svojega kralja Borisa preženejo in da našega kralja Aleksandra proglasijo obnem za kralja Bolgarov. Vsekakor sijajna misel in da je leta 1922. v Jugoslaviji bila še kmečka vlada, bi bil Stambolijskijev predlog bil gladko sprejet in izvršen. Velikorsbu Pašiču pa ta predlog nikakor ni šel v njegov velikorski program in tako je dejal, da »još nije vreme« (>še ni čas«) za tak korak.

Stambolijskega ni več in vprašanje jugoslovansko-bolgarsko je še vedno odprto. In kar je strank tam in pri nas, nobena nima za to vprašanje tako jasnega pogleda, kakor stranka zemljoradnikov tam in pri nas. Mi spadamo skupaj in hočemo skupaj! Hočemo veliko Jugoslavijo Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov. Dokler do tega ne pride, na Balkanu ne bo miru in bo Balkan vedno igrača v oblasti tujih narodov in držav. Kmečko ljudstvo v Bolgariji se je za združenje z Jugoslavijo izrazilo že pod Stambolijskim, kmečko ljudstvo v Jugoslaviji sprejema isto točko v svoj program. Borimo se, da pridemo v Jugoslavijo do veljave, ki nam gre po številu kmečkega prebivalstva in cincarstvo v bolgarskem vprašanju bo prenehalo.

Na omladinski zemljoradniški kongres začetkom septembra pridejo v Ljubljano tudi odlični predstavniki bolgarskih zemljoradnikov. Sprejeli in pozdravili jih bomo kar najpristraneje, saj so nam najbližji in v veliki meri zunanje političnem vprašanju naši najboljši sodelavci, eno z nami. Začasno v Bolgariji niso odločilni, kakor tudi mi nismo v Jugoslaviji, toda drug drugemu si dajemo vzpodbude za delo in zopet delo, da pridemo do veljave. In če Bog da, da se nam želje uresničijo, potem bomo rešili tudi jugoslovansko-bolgarsko vprašanje, česar ne morejo storiti niti naše, niti bolgarske meščanske stranke, ker niti te, niti one nimajo jugoslovanskega mišljenja, nego so v politiki ali velikorsbi, ali velikobolgarji, ali samohrvati, ali samoslovensci. — Kmet teh plemenskih »neumnosti« ne pozna, on je prvi poklican, da ubere pot bolgarsko-jugoslovanskega združenja, kakor jo je zamislil nepoznebi Stambolijski.

Razne politične vesti.

»JUTROVCI«

so stavili na napačno karto in, naravno, igro izgubili. Zato so strašno hudi, pa ne na sebe in svojo nerodnost, nego na nas. Že poprej so se hoteli osigurati za vsak slučaj in so si pripravljali za žrtev dr. Ravniharja. Tragika usode pa je to naloževanje sama osmešila. Zato so »Jutrovci« iznašli, da je klerikalne vlade kriv edino le Pucelj. Kakor je po eni strani častno za Pucelja tolikšno priznanje politične moči in spretnosti, je pa po drugi vendarle nezaslužno. Da so prišli klerikalci do tolike moči, je edino le zaslug dr. Žerjava, ki je svojo barokico privezal za frak g. Pribičevića, da se je žalostno razbila. Da se je zgodilo nasprotno in da naši demokratje niso razbili stranke in kluba za skledo in korito pri vladi ter so lepo ostali pri g. Davidoviću, v kate-rega državniške sposobnosti nam niso pustili dvomiti oni sami celih pet let in še pol leta, bi danes slovenski demokratski minister pasiral vso klerikalno nesrečo v pogledu Slovenije. In spretni upravni svetnik Slavenske banke bi kot uvodni člankar slavil takšno vlado kot vlado narodne in plemenske sloge, kot blagoslov bodočnosti in pod kaznijo bi bilo zabranjeno vsako drugačno ali celo omalovažujoče mišljenje. Zdaj pa taka smola in čika Dolfe tam na drugi strani rešava situacijo z nezrelimi limonami in belimi peški ter žalostno prepeva preplašeni »Jutrovci« publiko, da je pravzaprav vse nesreče kriv Pucelj, daš matematična razlika od 113 na 163 nekaj drugega brenka. Strikratni zaporedni napadi na našo stranko iz ene same številke našega lista jasno dokazujejo, da tamkaj pazno čitajo naš list, vsako besedico in piko in da so zato tudi dobro prebrali resolucijo in pogoje in da so z lahkoto našli pravo zrno. Pa se delajo neumne nameroma, ker mislijo, da bi bil zanje enkrat to lahko profit in vsiljujejo — čika Dolfe namreč — javnosti vprašanje, če ne bi kazalo tudi zanje rezervirati stalno mizo beim Maček, tam za vodo. Slovenski kmet pa je toliko prebrisan, da vam nikdar več ne bo nasedel! Amen!

»SLOVENE«

se jezi na »Slovenski Narod«, da je zamočal ime g. ministra Sušnika. Kakšna občutljivost! Od kdaj pa? Saj vi to počenjate z vašimi nasprotniki leta in leta in druge prakse sploh ne poznate. Saj ste dva dni pred tem razžaljenjem gladko zamočali celo nujno vprašanje tov. Lazica in Pucelja v pogledu polhovgrajske nesreče, samo da bi prikrili, kdo je bil prvi, ki vas je pobezal k delu za ponesrečene prebivalce in zamočali celo, ko ste morali v svrhu reklame za g. ministra Kulovca poročati, kaj je odgovarjal, in vendar niste imeli potrebe povedati, komu. Zatorej, gospodje, le ne jezite se, če se ne mislite poboljšati.

ALI IMAJO PRAVICO ŽERJAVOVI DEMOKRATJE ZGRAŽATI SE NAD RADIČEVCI RADI NEGOSTOLJUB- NEGA SPREJEMA ČEHOV IN PO- LJAKOV?

Ne! Zato, ker oni v Ljubljani postopajo prav tako, kot Radičevci v Zagrebu. Od 4. do 8. septembra se vrši slovenski kongres kmetijske mladine v Ljubljani. Za goste iz Češke, Poljske in Bolgarske smo se obrnili na akademski kolegij, da nam da svoje postelje na razpolago. Gospod ravnatelj akad. kolegija je izjavil našima odposlancema, da imajo 100 postelj na razpolago, malo težkoč bo povzročilo snaženje ali za primerno odškodnino bo že šlo, vendar sam ne more nič odločiti, vprašati mora še načelstvo. Po nekaj dnevih smo dobili odgovor, da nam postelj ne morejo dati, baš radi čiščenja. Mi vemo, da je za čiščenje dovolj časa na razpolago, saj če ni zadosti 5 oseb, bi jih mi preskrbeli 10, odrekli pa so postelje iz golega sovraštva do vsega, kar je kmetjsko. Če nas sovražijo, naj nas, ali očitati moramo tej demokratski gospodi tudi en majhen, droben, nekulturen, barbarski in divjaški čin, da to sovraštvo sprovaja tudi na goste Čehe, Poljake in Bolgare. Kmetje, zapomnite si to, kadar vas bo akad. kolegij potreboval, mu bomo vrnili, kakor zasluž.

Strankine vesti.

Zaupni sestanki SKS bodo v nedeljo, 24. t. m.:

V Moravčah po jutranji maši v združenem domu. Poroča inž. Kosmač.

V Cerknici ob 2. uri popoldan, prostor določijo v Cerknici. Poroča posl. Pucelj.

V Črnomlju ob 2. uri popoldan pri Lakmerju. Poroča geom. Mravlje.

V Metliki ob 2. popoldan pri Mla-karju. Poroča Bukovec.

Kamnik. V nedeljo se je vršila seja okrajnega odbora SKS, katere so se člani, kljub skrajno slabemu vremenu, v lepem številu udeležili. Poročal je tov. geom. Mravlje o sklepih glavnega odbora zemljoradniške stranke in pogoje, pod katerimi se vlada podpira. Ugotovili so, da je bila prejšnja Žerjav-Pašičeva vlada ena najstrašnejših in protikmetских vlad, kar jih je bilo dosedaj. Ako bi SKS hotela zavzeti drugo stališče, kakor ostala zemljoradniška stranka, bi morala razbiti enotno kmetjsko fronto. To bi bilo v interesu Žerjavovih demokratov, toda v pogubo našega kmeta. Žerjav je bil s svojo stranko pred to vlado na krmlju in je pokazal, kaj zna. Sedaj imajo priložnost pokazati klerikalci, dokler ne bo celotna kmetijska stranka tako močna, da požene enega in drugega zločinca z državnega vodstva in sama prevzame vlado.

Z Bleda. V nedeljo se je vršila seja okrajnega odbora za radovljški okraj. Predsednik tov. Azman je dal besedo tov. Pucelju, ki je v krasnem govoru poročal o političnem položaju. Udeležba 80 delegatov. Na predlog tov. Kende se je izvolil nov odbor za radovljški okraj brez Bohinja, ker se v Bohinju osnuje nova okrajna organizacija po želji tamkajšnjega ljudstva. Predsednik Azman, podpredsednik Alojzij Papler, posestnik in lesni trgovec; tajnik Fr. Jemc, Bled; blagajnik dr. Zvono Janežič; odborniki: Vidic Franc, župan, Lesce; Valant Ivan, posestnik, Predtrg; Iskra Ivan, posestnik, Begunje; Vinjak Ivan, posestnik, Breznica; Vinko Jan st., posestnik in lesni industrijalec, Gorje; Valant Franc, posestnik, Bodešče; Zupančič Janez, posestnik, Selo; Golc Ivan, posestnik, Zasip; Piber Matevž, posestnik, Bled; Pretnar I., posestnik, Boh. Bela; Lukan I., posestnik, Spodnja Lipnica; Suštaršič Al., posestnik, Kamna gorica; Pogačnik Anton, posestnik, Ovišje; Janša Andrej, posestnik, Koritao; Bohinc I., pos., Mišace; Reš Janez, posestnik, Mošnje; Poklukar Vilko, posestnik, Bled; Pohar Florian, posestnik, Brezje; Cotl Jakob, posestnik, Leše; Kocjančič Jakob, posestnik, Gorje; Vovk Ivan, posestnik, Jesenice; Gogala Ivan, posestnik, Jesenice; Hudovernik Janez, posestnik, Gorje; Razinger Fric, posestnik, Podkoren; Kavalar Anton, posestnik, Rateče; Pogačar Ivan, posestnik, Predtrg. V strankino načelstvo so iz Radovljškega okraja izvoljeni sledeči: Kocjančič Jakob, posestnik, Gorje; dr. Zvono Janežič, zdravnik, Bled; Bernard Anton, posestnik, Zasip. Zatem se je vršila seja pripravljalnega odbora za kmetički praznik. Priprave so v polnem teku in bo letošnji praznik prekosil brezdvomno vse dosedanje.

Seja okrajnega odbora SKS v Mariboru se je vršila v soboto. Na seji sta poročala tov. poslanec Pucelj in glavni tajnik SKS tov. Bukovec o sklepih glavnega odbora SZ in o politični situaciji. Poročila so bila sprejeta z odobravanjem in priznanjem, da je SZ zavzel edino pravilno stališče k današnji situaciji. Glede mariborske oblasti je okrajni odbor storil sledečo resolucijo: Protestiramo najodločneje proti nameravani ukinitvi mariborske oblasti in zahtevamo, da se popolnoma izvede ustava glede oblastne ureditve, da se v slučaju spremembe imenuje v Mariboru veliki župan, nikakor pa ne delegat, ki bi bil odvisen od ljubljanskega velikega župana. Smatramo, da bi bila ukinitve mariborske oblasti povsem protustavno in nezakonito postopanje, želimo, da se izvede v mariborski oblasti volitve v oblastno skupščino. Pozivljamo posl. Pucelja, da energično zasleduje vprašanje mariborskega velikega župana.

Sestanek zaupnikov trebanjskega sodnega okraja se je vršil v nedeljo, 17. t. m. v Trebnjem. Udeležba je bila prav dobra, poročal je tov. Bukovec.

Zaupni sestanek SKS za novomeško okolico se je vršil v ponedeljek 18. t. m. v Novem mestu. Na sestanku sta poročala tov. posl. Pucelj in tov. Bukovec. Poročilo se je z odobravanjem vzelo na znanje, zadržanje zemljoradniškega poslanskega kluba pa v celoti odobrilo.

Dobruve-Skoke. V nedeljo se je vršil zaupni shod SKS pri Klemenu v Dobruvcih. Predsedoval je tov. Ekart iz Rogoze, poročal pa je tov. Kisovar o kmečkem položaju, organizaciji in o političnem stanju. Zanimanje je bilo veliko. Bili so navzoči tudi nekateri socialisti, ki so odobraval govornika. Izvolil se je odbor krajevne organizacije Dobruve-Skoke: Predsednik Avguštin, podpredsednik Franc Kac, tajnik Janez Kac, odbor Simon Kokol in Jernej Rajh.

Sv. Križ pri Rogaski Slatini. V nedeljo je bil lep shod SKS. Poročal je tov. Drogenik, predsedoval tov. Žurman.

Razpis šolskega pouka.

Na državni kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu se prične šolsko leto v pričetku novembra t. l. Šola ima dva oddelka: Celoletna šola je namenjena v prvi vrsti za učence iz vinorodnih krajev, zimsko šola pa za učence iz nevinorodnih krajev.

Letna šola se prične začetkom novembra in traja do 31. avgusta prihod. leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Zimska šola pa traja dve zimi po pet mesecev (od začetka novembra do konca marca prihod. leta).

Učenci imajo na zavodu vso oskrbo: stanovanje, hrano in pranje perila. Preskrbina se plačuje polletno naprej in znaša mesečno od 75 do največ 120 Din, o čemur bo še odločilo kmetijsko ministrstvo.

Na zavodu je tudi gotovo število brezplačnih in polplačujočih mest, ki se oddajajo le revnejšim kmetijskim sinovom, kateri izpričajo svoje uboštvo s premoženjskim izkazom oziroma ubožnim spričevalom. Prosilci za brezplačna in polplačujoča mesta se morajo zavezati, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. Namen šole je, da vzgaja dobre kmetijske gospodarje, zato imajo kmetijski sinovi, bodoči gospodarji, prednost pred drugimi prosilci.

Sprejemni pogoji so: 1. Starost ne manj kot 16 let in ne več kot 22 let; 2. moralna neoporečnost; 3. telesno in duševno zdravje; 4. z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Prošnje za sprejem morajo biti pisane lastnoročno na celo polo in kolekovane s kolekom za 5 Din in s kolekom za 20 Din za rešitev.

Prošnji se priložiti: 1. krstni list; 2. domovnice; 3. zdravniško spričevalo; 4. zadnje šolsko spričevalo; 5. uravnoteženo spričevalo; 6. izjava staršev oziroma varuha, s katero se ti zavežejo plačevati stroške šolanja.

Kdor prosi za polprosto ali brezplačno mesto, mora priložiti še: 1. obvezno izjavo staršev ali varuha, da bo njih sin ali varovanec po končanem šolanju ostal na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu stroške šolanja; 2. ubožno spričevalo (oziroma izkaz premoženja), potrjeno od občinskega, župnega in davčnega urada.

Priloge, ki so spričevala ali uradna potrdila (pod št. 2., 4. in 5.) je treba kolekovati s kolekom za 20 Din, ostale priloge pa z 2 Din.

Prošnje, pravilno kolekovane in opremljene s predpisanimi, kolekovanimi prilogami, se vlagajo do 15. septembra t. l. pri: Direkciji državne kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. Bliznja pojasnila v vseh zadevah daje direkcija šole, ki pošlje proti odškodnini 3 Din na željo tudi tiskan prospekt šole.

Izjava.

Z ozirom na to, da sem bil pri občinskih volitvah na Samostojni gospodarski kandidatski listi in nadalje z ozirom na poročilo »Jutrac«, da je to bila demokratska lista, izjavljam, da sem bil vedno in sem še prištel SKS. Istotako ugotavljam, da niti pri sestavi liste niti nikdar pozneje ni bilo govora o tem, da ima naša lista veljati za demokratsko, nego smo listo sestavljali skoraj izključno le somišljeniki SKS.

Velike Lašče, 17. avgusta 1924.

Josip Zgajnar.

Poslano.*

K protestnemu shodu JDS zoper ukinitve mariborske oblasti. V odgovor »Jutrac« in »Taboru«.

Največja moja pogrška je bila ta, da sem šel na protestni shod brez organiziranih pristav. Šel sem tja, ker sem to smatral za svojo dolžnost, kakor pač gre vojak na ekspedicijsko stražo.

Moj edini namen je bil, da za vsako ceno oslabim vtišje iz opozicijskih resolucij oblasti in krajevne organizacije JDS na prizadete činitele in javnost, pa magari četudi bi meni samemu šlo za kožo in magari da se blamiram. Svoj namen sem dosegel. Prvi namen resolucij in shoda je bil vendarle prvi vladni sporazum kot taki. V obrambi interesov severne Slovenije smo si edini.

Poročilo v »Jutrac« in »Taboru«, da sem se označil kot zaupnik Davidovičeve vlade, ni točno. Označil sem se kot zaupnik glavnega odbora Demokratske stranke. Tudi ni točno, da so mariborski Davidovičevci zrasli na zeljniku radikalov, morda res je, da z radikalci ali s katerokoli drugo stranko nimajo nikakega stika.

Kar piše »Tabor« o izposojenih fantih iz Lektarijske ulice, o konceptu moje resolucije v Cirilovi tiskarni itd., to je bila tudi zame novost.

V resoluciji sem kajpada zavračal proteste

* Uredništvo radevolje daje g. dr. Toplaku prostora za »Poslano«. Odgovornosti ne prevzema.

JDS proti »križni ustave« in predlagal zaupnico Davidovičevi vladi in Demokratski stranki, v tretjem odstavku resolucije glede ohranitve samostojnosti mariborske oblasti pa sta se resoluciji itak ujemali. Odstavek o zaupnici Davidovičevi vladi in JDS in sploh sleherni omebna Davidovičevega imena je vzbujala pravcati delirij besnenja.

Da je bila predlagana resolucija načelstva JDS sprejeta »soglasno in brez ugovorov«, je bilo spričo besnenja in skrajno sirovih nastopov nekaterih slantaziranih udeležencev shoda, zlasti izvenmariborskih, ki so podpisane obkoljevali kroginokrog, več kot umevno.

Vem in ravnodušno priznavam, da sem bil poražen. Vem pa tudi to, da v poštovanosti in žilavosti ne poznam nobenih meja niti konca. To bo pokazala bodočnost. Živela Davidovičeva demokracija, živeli bratski sporazumi Srbov, Hrvatov in Slovencev!

V Mariboru, dne 14. velikega srpana 1924.

Dr. Fran Toplak.

Pripravljajte se za kmečki praznik na Bledu!

Izkaznice za polovično vožnjo na Bled dne 8. septembra t. l. o priliki kmetijskega praznika, velike konjske dirke, živinorejske in sirarske razstave ter tekme narodnih noš, naj krajevne organizacije takoj naroče pri tajništvu Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7. in pri tajništvu SKS v Mariboru, Narodni dom. Izkaznica stane 1 dinar.

Dopisi.

ŠTAJERSKO.

Iz Maribora. Dne 10. avgusta smo imeli občinske volitve v velikem delu mariborske oblasti. Naša stranka je povsod, kjer so bile vložene naše liste, dosegla krasne uspehe in to brez vsake agitacije in shodov, kljub temu, da so klerikalci imeli povsod shode in silno agitacijo s prižniti in iz spovednic. V neki občini pri Mariboru je kaplan nastavljal celo polovnjak vina na dan volitev ter v kleti napajal volilce. Zato je jako smešno in naivno od mariborskega dopisnika »Narodnega dnevnika«, kateri je v svoji preveliki gorečnosti do »objektivnosti« in »nepristranosti« zabredel tako daleč, da napravlja iz teh volitev nekako klerikalno napredovanje, česar niti klerikalni listi ne trdijo. Silno se moti, ko pravi, da so prevladovali drugi in ne strankarski motivi. Saj so vendar baš pri teh volitvah bili klerikalci primorani napeti vse sile, da pokažejo, da imajo zaupanje ljudstva. Zato so izrabili vsako sredstvo, samo da so preprečili sestavo naše liste. Zato je tudi zmotno mnenje, da je tam, kjer je vložena samo ena lista, res vse klerikalno.

Loče pri Poljčanah. Kadar plat zvona naznanja ogenj, pri nas ni tako živo, kakor je bilo zadnjič, ko se je razneslo, da so nemčurji v »cajten-gah«. Kaj ne, da resnica v oči bode! Pa saj še daleč ni bilo vse in tudi še niste prišli vsi na vrsto. Kako pa bi se tudi ne jezili! Pomislite, kakšnih sredstev so se morali poslužiti ti naši širokoustarji, da so sestavili svojo kandidatsko listo. Ker niso našli dovolj takih mož, ki bi šli nemškutariji na lim, so dajali v podpis kar ženam, ki so brez vednosti možev podpisale, ne da bi vedele kaj. Na splošno žalost je bila nemškutarska lista seveda razveljavljena in v občinski odbor pridejo sami Slovenci. Naše odpadnike pa vprašamo, kam ste prijadrali, krakovidni podrepani? Skesano priznajte, da so vas nemčurji pošteno namazali — seveda tudi sebe —, pokažite jim enkrat za vselej figo in pa na delo za našo stvar, da bo pri prihodnjih volitvah izid za nas tem lepši. — Samostojnej, ki ni šel na lim.

Zavodnja. Pri občinskih volitvah za občino Topolšico dne 10. avgusta t. l. je bil sledeč izid: SKS 76 glasov, KZ 66 glasov, KDZ (soc.) 40 glasov, SLS 54 glasov. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so dobili: SKS 39 glasov, socialisti 31 glasov, SLS 161 glasov. Od zadnjih državnoborskih volitev je naša SKS napredovala za 37 glasov (100%), medtem ko so klerikalci nazadovali za 41 glasov. Naši za odbornike izvoljeni so: Glaučnik Janez, posestnik, Zlebnik Franc, veleposestnik, Medved Matija, mlinar, Ročnik Martin, posestnik, Vinko Kopin, tesar. — Za namestnike: Šumhar Franc, posestnik, Medved Martin, lesni trgovec, Pergovnik Franc, čevljar, Golob Valentin, posestnik, in Praprotnik Miha, čevljar. Vsa čast našim zavednim volilcem, ki se niso ustrašili klerikalnega terorja. Imeli smo namreč shod po posl. V. Pušenjaku, a g. župnik je že prej in po-

sebnost na dan volitev zjutraj obletel pol fare, stare ženske so pa čakale na spoved, S studom pa moramo obsojati naše izdajce, bivšega našega odbornika Praprotnik Franca (p. d. Žohar), ki je sedaj izvoljen na listi KZ, ter Strupnik Franc (p. d. Završnik), ki sta na pritisk farovža in svojih žensk slekla hlače ter postala klerikalna klečplaznika! Sramota! Njuna očeta sta bila oba napredna bojovnika od nog do glave, ki bi se gotovo v grobu obrnila, videč klečplazstvo svojih sinov — sedaj farovških hlapcev.

Sv. Jernej pri Ločah. Znani nam tukajšnji klerikalni prenapetost je stresel v »Gospodarju« malho jernej-skih zanimivosti. Ko bi le poročal stvarnosti, pa ne! Grizti mora, predolgo mu traja mir drugih, pa začne on, mojster Zdravca. Težko mu je živeti brez zbadanja. Zdaj vemo, kako imenitni smo, saj imamo v naši sredini baje, čuje in se čudite, agente, ki jih plačuje sam Pašič. Iz same ponižnosti je zamočal imena presrečnih, kar tako-le cika, ta, oni, tisti, neki. Pa jih bo že imenoval, tak plašljivec ne bo, sicer ostane nesramnež. Kako ponosen je, da je pri občinskih volitvah zmagala SLS. Med odborniki so trije pristaši SKS, katere bi v javnem poročilu rad kratkoma zatajil. Res, hudo je. Pa še zmiraj boljše to, kakor da bi ga kdo vsčipnil v strupeni jezik. Prismođe imamo baje tudi, zato ker preklajajo in proklajajo Korošca in Hohnjeca zaradi visoke dohodnine. Res, veliko si upajo dopretniki SKS. Klerikalni dopretniki tudi preklajajo lastne izvoljence, pa bolj na tihem, kje za skednjem, očitne korajže nimajo. »Gospodarjevega« dopisnika je morala zadnja toča hudo kresniti po glavi, da kuha na stara leta tako grauzne čenče! Visoke davke, dohodnine, slabe zakone, sploh vse, kar je slabega, so zagrešili neklerikalni poslanci, kar pa je dobrega, so naredili in popravili poslanci SLS. Takšno grizo ponuja klerikalni dopisnik somišljenikom. Kaj takšnega reči kmetu, ki še ni bil deležen ne ene izmed obljubljenih dobrot od zadnjih volitev, bogme, da mora pasti v omedlevo. Če bi kunštno logiko »Gospodarjevega« dopisnika slišale in umele Rubinovne krave, bi se od samega smeha skotale tja dol v Frajmanovo grapo. Dopisnik, ne izživaj, da ne bo nepotrebnih sitnosti! Nekaterim pristašem SKS pa želimo več strankine zavednosti in osebnega ponosa, da vas ne bo opletel katerikoli kužek, ne da bi se branili.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. O priliki občinskih volitev so se naši klerikalci pošteno vrezali. Z največjim naporom so spravili nekaj kimovcev in starčkov na svojo listo. Ker pa še ni bilo dovolj, so samovoljno podpisali Franca Sagadina iz Prepolja. Ta je možato izjavil, da za podpis ne zna in srezki glavar je klerikalno listo razveljavil. Tako smo mi dobili 17 odbornikov. Največja zasluga za izid gre g. Greifu Antonu, p. d. Puček, ki je najbolj pameten med vsemi tukajšnjimi klerikalci. Upamo, da bo naše klerikalce ljudstvo kmalu spoznalo in tudi obsodilo! Tako naprej! — Zvest samostojnej.

Jarenina. Minulo je že čez dve leti odkar ni bilo z naše Jarenine nobene glasu, zato naj javnost zve, kako se tu pri nas gospodari z občino in z ubogim ljudstvom. Najprej so hoteli naši gospodje, da bi za občinski denar očistili ribnik oziroma perilišče, ki spada k občinskemu posestvu in ki ga rabijo samo jarenski gg. tržani. Temu se je uprl g. Gungl s par odborniki in je dosegel, da si ga morajo gospodje tržani sami na svoje stroške očistiti. G. Gungl pa si je s tem nakopal pri jarenski gospodi sovraštvo tako hudo, da se masčuejgo nad njim ob vsaki priliki. Nedolgo potem je prosil neki Fanedl za podporo, ker se je pri tesarskem delu ponesrečil, tako, da je sedaj brez desne roke. Pri trikratni seji je g. Gungl tako dolgo grajal odbornike, da je dotičnik na vsezadnje vendarle dobil 1000 kron za obleko. Neki klerikalni odbornik se je izrazil: »Saj ne rabi podpore, ker ima še en oral zemlje in se s to zemljo še itak lahko preživi.« Tako torej skrbijo klerikalci za reveže. Leta 1922 jeseni se je razpravljalo zaradi občinskega lova. In kaj so sklenili. Zahtevali so, da naj dobi lov prejšnji najemnik za 500 K. G. Gungl je zopet ugovarjal, da je to škandal, ko že drugi gospodje ponujajo od 5000 do 10.000 kron, ali pa naj bi imela občina sama lov in bi s tem občani imeli vsaj nekaj svobode. Pohvalno se mora priznati, da je bil tudi g. Šumenjak za to. Neki klerikalec pa se je izrazil: »Politika in lov je za gospodo, ni pa za navadnega kmeta.« Torej navadni po-

sestnik in delavec naj samo moli, dela in plača, ako se temu ne pokori, pa je že v peklju. Ker so lov oddali za sramotno nizko ceno, so si pa hoteli posistati denar pri malem posestniku in viničarju. Hoteli so povišati takso na pse na 200 kron. In zopet je ugovarjal g. Gungl. Po velikem prepiru se vendar udali in zaračunili 40 kron takse za psa. Nek klerikalec se je celo izrazil, da viničar sploh ne potrebuje psa, ako ga pa ima, naj plača. Iz tega sedaj lahko spoznate, da naj vsako breme nosi mali posestnik in viničar. Smrtno sovraštvo pa so začeli klerikalci na Gungla, ker jim ni uspela razsodba med Gunglom in Civilakom. Spor je bil za neko pešpot. G. Gungl je posikal posredovanja pri odvetniku in dognalo se je, da ima g. Gungl pravico do pešpoti. Dognalo se je tudi, da ima pravico do kolovozne poti in sedaj smrtno sovražijo g. Gungla. Navtili so vse laži in hudobije na njega in bi ga najraje spravili na vešala.

Vosek. Dne 15. t. m. je šel gosp. Senekovič k jutranji službi božji k Sv. Marjeti. Med potom je srečal posestnika Vinka Pšeničnika, ki je ravno nesel svoje lastno kravje mleko nabiralec Kosu, ki vsako jutro nabira mleko po Jakobskem dolu. Senekovič je kar naenkrat napadel Vinka Pšeničnika: »Ti ne smeš več po mojem travniku mleka nositi, ker si pri občinskih volitvah volil samostojno stranko!« Pšeničnik mu je odgovoril: »Pa vi nesite mleko, če ga imate in pot čez vaš travnik že obstoji 100 let.« Nato mu je Senekovič rekel, da je tele in tako dalje. To je prav lepo obnašanje na Marijin praznik za klerikalca Senekoviča, ki se strašno jezi, ker ni dobil toliko volilcev, da bi bil tudi enkrat župan, predno bi zapustil našo občino. Zato priporočamo, da naj dajo zavedni gospodje klerikalci malo pouka svojemu pristašu. Upamo, da bodo dali tudi kazenski gospodje v Mariboru primeren pouk Senekoviču.

Artiče. Izid občinskih volitev v Artičah dne 17. avgusta 1924.: SLS 64 glasov, 6 odbornikov; SKS 90 glasov, 8 odbornikov; Obrt. stranka — tudi SKS — 35 glasov, 3 odbornike. Živelii!

Cven pri Ljutomeru. Na Cvenu se bodeta ponovno vršila dva letna živalska in kramarska sejma in sicer dne 9. septembra in 18. marca vsakega leta. Ker je tukaj veliko lepe goveje živine in zlahtnih konj, se kupci kakor prodajalci v obilnem številu vabijo za dan 9. septembra 1924. Ta dva sejma sta bila pred leti vselej dobro obiskana, pa sta se med vojno opustila, sedaj pa ju hočemo zopet obnoviti.

Šmarjeta ob Pesnici. Smola z avtomobilom. V klanecu pri Zamarkovi je običal tovorni avtomobil delniške pivovarne Laško, ker je odrekol motor. Sofer je bil prisiljen pozvati od pivovarne konjsko pomoč. Prišel je hlapec ter s parom krepkih konj zavlekel »samodreč« vrh klanca nad gostilno tov. Schickerja v Močni. Tu je hotel hlapec izpreči konje, ker se je bal, da mu jih po klanecu avtomobil ne povozi. Sofer pa se s tem ni strinjal, češ da ni nevarnosti. Toda ko je zavozil avtomobil navzdol, je začel dirjati s tako silo, da je tudi sofer iskal rešitve s tem, da je skočil s svojega sedeža. Avtomobil, kateremu je menda tudi zavora odrekla, pa je vlekel konje s seboj, odkler ni zadel v obcestno jablano, katero je sicer polomil, pa ga je vendar ustavila. Enemu konju je polomilo noge, drugega pa je dobesečno odrlo, tako, da so ga tudi morali zaklati. Škoda je velika, ker je tudi krasna jablana Schickerjeva uničena, katera je razen tega, da je plemenite vrste, bila izredno rodovitna. — Tatvina. Posestnici Mariji Zaveršnik v Partinji so ukradli nezani tatovi razne obleke v vrednosti 2000 dinarjev.

Laško. Mariborska »Straža« piše sledeče: »G. organist Drole ni ravno najboljši prerok. Malo pred padcem Pašičeve vlade se je še rotol po gostilnah, da bo on prej minister kot pa dr. Korošec. Ako pa g. Drole ne bo minister, bomo pa poskrbeli, da postane vsaj organist na razpoložnju!« Nas zanima samo duhovniška grožnja, da bo Drole odpuščen kot organist zato, ker ni farovski podrepan. Torej ubogati farovž ali pa boš tepen, to je geslo duhovnikov, ki imajo dolžnost oznanjati ljubezen do bližnjega. Vidi se, da so klerikalci danes še vedno ravno taki, kakor jih tako lepo opisuje tov. Tovornik v podlistku »Štara pravda nekdanj«, ki izhaja v »Kmetijskem listu« in ki jo tukaj čitamo z velikim zanimanjem. Boj za staro pravdo je res potreben danes morda še bolj, kakor je bil v starih časih.

Jarenina. V nedeljo dne 10. avgusta smo obhajali v Jarenini veliko slavnost že štiriletnega sokolskega delovanja, vključno temu, da nas klerikalni mogočnejši tako hudo ovirajo, se je zbralo velikansko število ljudstva iz Jarenine in vseh sosednjih župnij, veliko število Sokolov in drugega ljudstva nas je posetilo iz Maribora. Vlada je vzoren red ter smo bili kot bratje in sestre v medsebojni slogi, akoravno lažnivi »Gospodar« piše, da je Sokol brezverska organizacija; da temu ni tako, se je pokazalo zvečer pri zvonjenju Ave Marije, ko se je odkrilo z malo izjemo vse občinstvo. — Želimo, da bi se take slavnosti priredile večkrat. Vsa hvala in čast poštvovalnim sinovom in hčerkam g. Črnka, nadučitelja v pokoj, našim Jareninčanom pa v spomin!

Sv. Križ pri Rogaski Slatini. V nedeljo 17. t. m. se je vršil na Takalcih lep uspehi shod SKS. Takoj po prvi maši so se znašli naši ljudje iz Sv. Trojice, Mohorja, Takačevega in drugih občin, da zaslišijo poročilo o političnem položaju. Zborovanje je otvoril ob 8. uri starosta naših rogaških županov tov. Vinko Žurman. Politični položaj je razložil s posebnim ozirom na novo vladno to. Drogenik. Govornikovo poročilo, da so se Radičevci odločili danes še »mutasto« sodelovati v našem jugoslovanskem parlamentu, so vzeli zborovalci z odobravanjem na znanje. Istotako bodo sedaj imeli naši klerikalni tigri priliko pokazati, ali so bile njih obljube pred volitvami le volilna sleparija, ali oni resno mislijo narodu dati, kar so obetali. Sedaj imajo moč in oblast, naj pokažejo, kar znajo. Zborovalci so odločno protestirali proti namenu klerikalcev, da ukinejo mariborsko oblast in so zahtevali takojšnjo izvršitev vseh zemljoradnikom danih obetanj, osobito izenačenja davkov in izvedbo volitev v oblastne in srezke skupščine. Ako ta vlada ne prestopi takoj k dejanjem, se poziva zemljoradniški klub, da preide i proti tej vladi v energično opozicijo. Ko je nasteval in razlagal govornik neiskrenost in dvoličnost naših klerikalcev v dosedanjem delovanju in orisal njihovo postopanje s prejšnjim deželnim premoženjem, ko so brez potrebe vse dali v dar Beogradu, potem pa zaradi lepšega zahtevali avtonomijo Slovenije, se je nam omajala vera tudi v sedanje njihovo obečanje. Počakajmo, da vidimo, kaj bodo storili sedaj pri tako veliki moči, kajti sedaj se ne bodo mogli izgovarjati na samostojnejše. Ako nam pa ne prinesejo tega, kar so obetali pred volitvami, bo obračun naroda s klerikalci grozen, kajti tedaj bo tudi najzagrizenejši njihov pristaš spoznal vso laž in prevvaro, ki jih danes še skupaj drži. Te trpke besede je poslušal tudi neki mlad kaplan in v svoji zadregi ni rekel drugega kot medklic: »Saj bodo dali!« Mi smo pa rekli: »Videli bomo!« Tako se je završilo to krasno zborovanje, ki je izreklo zahvalo in zaupanje kmečkim zastopnikom in našemu prijatelju Drogeniku s prošnjo, da se tako zborovanje v rogaškem okraju večkrat priredi. Poročati Vam tudi moramo, da upamo, da tudi to pot pride pri občinskih volitvah večina rogaških občin v roke odločnih naših pristav. — Križovljan.

Mariborski drobiž. Prijet nepridiprav. Ivan Sattler je bil zaposlen kot delavec pri tukajšnji tvrdki »Drava«. Nenadoma pa je svoje mesto zapustil in izginil. Njegov naslednik je takoj po njegovem odhodu opazil, da mu je zmanjkalo obleke v vrednosti 3500 Din. Pa tudi drugi sodelavci so pogršili razne predmete. Sumi se, da je te stvari vzel Sattler, ki je bil šele pred kratkim odpuščen iz kaznilnice. Te dni so ga prijeli in oddali sodniji. Pripisujejo mu tudi vlom pri posestniku Rojku pri Sv. Barbari. — Tatvine koles. V gostilni »Pri lokomotivi« v Frankopanovi ulici je bilo iz gostilniške veže ukradeno kolo F. Simiču črnolakirano kolo v vrednosti 800 Din. — Neki lastnik kolesa se je mudil v brivnici Pirc na Aleksandrovi cesti, kolo pa je pustil prislonojeno pri vratih v brivnico. Mimgredoči mladenič je, ker se je čutil neopazovanega, hotel izrabiti lepo priliko, vzel je kolo in se je hotel odpeljati kot bi bilo njegovo. Nekateri ljudje so to početje opazovali in z vpitjem opozorili redarja. Ko je tat uvidel, da so ga spoznali, je skočil s kolesa, ga vrgel čez cesto ter hotel izginiti v bližnji ulici. Toda že ga je držala roka pravice za vrat. Nadaljevanje in konec bo pri policiji in sodniji. — Tudi kolesom v sodnijskem poslopju se ne prizanaša. Neki tukajšnji trgovec je imel dne 2. t. m. opravke na sodniji. Svoje kolo je pustil v veži sodišča, a ga ni več našel. Kolo je znamke »Puch« št. 191.342. — Sa-

ma se je plačala neka ženska, ko je pomagala peljati voziček delavki Bernhardove mlekarne po Strmi ulici, s tem, da je vzela z vozička 255 klg težek hlebec sira. — Aretiran je bil knjigovodja neke tukajšnje trdnice radi poverbe 76.000 Din. — Kurji taovi v okolici so odnesli kamniškemu županu Vogrinu 25 kokoši. Tatovom so baje na sledu. — Nasilni tatovi. Pri Sv. Petru pri Mariboru je viničar Riter zasledoval tatu, ki pa je na zasledovalca streljal. Drugi dan se je slično zgodilo tudi viničarju Horvatu, katerega pa je tat zadel v roko, da je moral iskati pomoči v bolnišnici. — Samomori. Obesil se je Florjan Bender, sodavičar, gostilničar in hišni posestnik, baje vsled družinskih razmer. — Na svoj 49. rojstni dan se je obesil strojevodja Avgust Nest. Vzrok je baje predčasna vpočitve sled neznanja uradnega jezika. — Zlato poroko sta obhajala mestni delavec Anton Fajzel in žena Marjeta ob prisotnosti 7 otrok in 9 vnukov.

KRANJSKO.

Iz Zg. Šiške. G. Avgustu Korbarju v Zg. Šiški. V »Jutru« št. 191 se že zopet nekaj zvija. Odgovarjamo, da bodo ljudje vedeli, da lažete in da hinavsko zavijate resnico, da ne bi oni, ki niso dobro poučeni, obsojali Vas. 1. Ni res, da bi »Kmet. list« pisal, da ste dopisnik v »Jutru« in »Domovini« Vi, ampak je pisal »dopisnik« »Jutra« in »Domovine«, da je to resnica, dokaz dotična št. »Kmet. list«. Če se tudi opravičujete, naju s tem prav gotovo ne boste spravili na napačno sled. Torej prva laž! 2. Je res, da ste agitirali po hišah. Kaj ste sicer stikali po hišah, kjer Vas prej nikoli ni bilo in sedaj Vas zopet ni? Priče na razpolago, torej druga laž. 3. Res je, da ste sneli orjunaški znak. »Kmet. list« pa ni pisal, da iz strahu pred nama, ampak iz strahu, da bi Vaša skrinjica ne dobila manj glasov. Tretja laž. Zato se nama ni treba prijemati za lažne nosove in tudi dopisnika »Kmet. list« ne, ker lagali ste Vi. S tem, da se umivate v »Jutru«, niste dali nobenega dokaza, da »Kmet. list« ni pisal resnice. Tudi si ne upate javno razpisati nagrade 2000 Din za tiskovni sklad SKS, če se vam dokaže s pričami, da je resnica, kar je pisal »Kmet. list« o Vas. Pa, kar Vi pišete v »Jutru«, to ni noben razpis nagrade. Razpišite nagrado in tožite naju, potem vam dokaževa. Glede vsiljevanja je pisal »Kmet. list«, da Andrejček in Jožek (kakor jih je imenoval dopisnik »Jutra«) nista tako slepa, da bi ne videla, kako rad sede vsiljivi Gustelček k polno obloženi mizi, pa čeprav je obložena s pomočjo žuljavih rok delovnega ljudstva. Če se čutite prizadetega, se spomnite na 25. januar 1924 in ravno mesec dni pozneje. Tudi ni pisal, da ste naju kdaj kaj prosili. Kam se obračate v slučaju potrebe, pa ni najina stvar, zato se tudi za take stvari ne brigava, Vi pa govorite le toliko, kolikor lahko dokažete, sicer ste pred javnostjo lažnik. V šolo se imava pa kot vaščana in davkoplačevalca pravico vmešavati, saj se predsednik krajnega šolskega sveta itak premalo. Njemu menda zadostuje, da ste dober priganjač za JDS, vse drugo mu je postranska stvar. Če pa očetje ženemo otroke iz Zg. Šiške drugam v šolo, se jih povsod branijo. Zakaj? Zato nama ne zadostuje, če ste Vi dober priganjač, ker na slabi vzgoji trpi cela občina in ste Vi po mnenju občanov in tudi Vaših kolegov veličko zaostali za Vašim prednikom, pa četudi se nazivate, da ste naprednjak od korenine. V drugem razredu ni težko vršiti učiteljskih dolžnosti onemu učitelju, ki se ponaša, da je že dolgo vrsto let šolski vodja, zato vam svetujemo, da si poiščete mesto šolskega vodje na dvorazrednici, kajti če bomo imeli enkrat novo šolo, Vi ne boste mogli obvladati več razredov. Da bi bili Vi najin hlapec, se vam prav lepo zahvaljujemo. Najine blagajne bi ne prenesle hlapca, kakor ste Vi, četudi sva bogata in mogočna, kakor trdite v »Jutru«. Takega hlapca prenese k večjemu državnega blagajna ali kakšna dobro podkovana banka. Da smo dobili tako ogromno število glasov, naj Vas ne boli, ker imate sami še hujšo

in neozdravljivo bolezen, da si s skor polovico odbornikov ne upate razpisati županskih volitev. Vidimo, da se bojite, da bi ne imeli zaupanja. Prvi je začel streljati dopisnik v »Jutru« in »Domovini«. Če vam to ni všeč, ga primite za lase. Mi vam odgovora ne ostanemo dolžni. Če vam je kdo državljanske pravice kratil, le en dokaz! Lepo pa ni od Vas, če dajete mladini zgled strankinega priganjača, mesto dobrega učitelja. Da se ne boste več prerekali po časopisu, vam ne verujemo, ker ste že to v »Jutru« izjavili in ste tudi dobili ukaz, da bodite mirni. Škoda je Vaše bistre glave za med kmete, bolje bi bilo, če bi bili kje v mestu in bi se ne prerekli s kmeti, ki so v Vaših očeh vsi neučeni in duševni reveži. Če še kaj rabite, pa zopet na svidenje! — Josip Černe. — Andrej Perko.

Velike Lašče. Občinske volitve so tudi pri nas dale SKS ne le večino, nego krasen napredek. Vkljub temu, da sta bili dve SKS listi, kar je posledica krajevnih razmer, je vendar že oficijelna SKS lista sama dobila 84 glasov, torej za 12 več, kakor pri lanskih volitvah. Druga SKS lista, ki je bila vložena pod imenom »samostojna gospodarska«, je dobila 24 glasov, klerikalci pa 47, torej za 5 manj, nego lani. Drugo SKS listo proglašamo modro »Jutro« za demokratsko. Ko bi »Jutro« vedelo, kak odpor je s tem vzbudilo pri SKS kandidatih, ki so bili na tej listi, bi bilo pač opustilo tako nemumno trditev. Lani ste imeli 6 glasov. Za občinske volitve JDS pri nas niti liste ne more sestaviti, pa ne da bi dobila 24 glasov! Sicer so oni štirje demokratski, kar jih je še, upali, da dobijo celo župana. Bole, davčni upravitelj zelo skromnih možganov in velike nepriljubljenosti v celem okraju, se je sicer ustil, da bodo 10. avgusta pokopali samostojnega župana, v jeseni pri skupščinskih volitvah pa Puclja, toda niti Boletova prerokovanja niso nič pomagala. Izgleda, da je Bole kot prerok še manj vreden, nego kot davčni uradnik. — Članke o osebnih dohodnini v »Kmet. listu« čita tukaj ljudstvo z velikim zanimanjem in odobravanjem. V dokaz, da davčne oblasti norijo, naj navedemo nov dokaz: V Laščah živi vdova hišna posestnica. Za izdano stanovanja dobi letno 12.000 K najemnine, hišno najemninega davka so ji pa predpisali 14.000 K! Ni dvoma, da norijo! Bodo seveda rekli, da se sme rekurirati. Hvala lepa, če bomo dovolili, da smejo davčne oblasti noreti z ozirom na našo pravico priziva. To je vendar spojeno s stroški, z delom in s skrbmi! Ali so davčne oblasti zato na svetu, da nam povzročajo škodo, nepotrebne stroške in skrb? Pozdravljamo list, ki si upa tako junaško braniti koristi davkoplačevalcev! — V soboto 16. t. m. je bil pri nas nov letni sejm. Obisk je bil zelo lep. Živine se je prignalo iz občine okoli 30, od zunaj pa 248 glav. Krame je bilo mnogo. Največji naš sejm v letu bo dne 9. septembra.

Iz Smihela pri Novem mestu. Zopet se oglašajo klerikalni petelinček v »Slovencu«. Sanja se mu o »velikih zmagi. 1770 volilcev je bilo v naši občini, a dobili so klerikalci samo 671 kroglic. Niti polovice glasov niso dobili, četudi so se 14 dni in noči gnali po agitaciji in so pomagali sam Stanovnikov atek in več kaplanov pod vodstvom vzornega krščanskega župana. Največ ste delali z obrekovanjem in ste črnili tudi mene samo radi tega, ker sem bil čuvaj skrinjice. In ste lagali, da imam orjunaški znak, češ da bo to bolj vleklo. Dopisun, vzemite očala z obraza in dobro pogledajte, pa boste videli, da ne nosim znaka Orjuna, ampak znak iz Amerike od kat. društva Baraga. Zopet dokaz, da delate samo z obrekovanjem in lažmi. Dalje prihodnjič, če bo treba!

Ribno pri Bledu. Zadnji »Domoljub« pere perilo občinskih volitev, katere so zadele v živo našega Drolca, ki je gotovo tudi oče dopisa. Povemo mu samo to: Pri volitvah v državno skupščino je padlo malo več kroglic v skrinjico klerikalne obljubljene dežele. Sedaj je prišel čas, da obljube izpolnite. Priženite nam naše fante, ki po vašem časopisu toliko trpe v

centralistični Srbiji. Davke nam odvezmite in naj nastopi avtonomija, kjer se bo cedilo mleko in med. Če tega sedaj ne izvedete, ko imate poleg podpredsednika centralistične vlade še štiri ministre, potem vedita, Kramar in Drolc, da ne bodo več držale obljube, kakor lani in bo polomija še hujša, kakor pri občinskih volitvah. Vedita, da same obljube ne bodo več držale, kmetje hočemo denarja in delo za nas! Pri občinskih volitvah smo pokazali, da smo za stranko kmetov, ki dela brez obljub. Brez grofove planine je naša občina gospodarsko uničena. In prizadeti bomo vsi, kar je na strani SLS, saj smo po »Domoljubu« vsi pristaši SLS! Zato bomo sedaj videli, ko je minister agrarne reforme klerikalec, če je naklonjen, potem zavrne radovljiskega župana klerikalca. Če pa mu ni nič za koristi naše občine, potem bode odobril nakup radovljiskemu županu. Mi pa bomo dobro vedeli, še bolj kot sedaj, kam dajati kroglico pri bodočih volitvah. Na vama je sedaj, da skrbita poleg dušnega blaga tudi za gospodarsko dobrobit občine. Če pa se zgodi nam v škodo, potem vedita, da je na vama polna odgovornost, ker nalašč nista hotela pri svojem ministru izposlovati povrnitve. Pravite, da ni nobena občina tako pijana, kakor ribenska. Saj to ni čudno! Zakaj pa klerikalci skrbje, da mora biti v klerikalnih drugih polno opojne pijače. Gorjanski klerikalni konzum je izjavil po merodajnem članu, da je več prodal vina in žganja kakor vse druge gostilne v Gorjah. Kdo pa tam pije, ko vendar liberalci ne hodijo notri. Morebiti tretji red ali le Kalanova sveta vojaka? Kar se godi danes v najhujših klerikalnih gnezdih je strašno. V Lezah pri Trzinu, kjer je celo občina za SLS, je bila zadnja nedeljo veselica požarne brambre, ki je tako izpadla, da so še danes v gostilni vse stene krvave. Zato svetujemo gospodu Drolcu, mesto da fante ponoči odganja od deklet, naj raje pazi, da ga kakšen fant ne odžene in naj se pri klerikalnih zadrugah bori za sveto vojsko.

Zagradec. V noči od 15. na 16. t. m. se je izvršila pri krojaču Bernardu Terlepu na samotnem griču, oddaljenem od Zagradca deset minut, zverinska tatvina. Terlep je prenočeval na malo hišico v podstrešju na senu. Ko je šel neke stopinje okrog hiše, je vprašal, kdo hodi tu. Nato sta stopila dva moška, mu posvetila z električno svetilko, nastavila samokrese ter zahtevala denar. Odšel je z njima v sobo in jima izročil ves denar v znesku 12.000 K. Nato sta ga odvedla nazaj ter ga do gola slekla, zvezala mu roke in noge ter zamašila usta, nakar sta odšla v sobo ter pokradla več oblek, mnogo blaga, starega srebrnega denarja v vrednosti tudi do 12.000 K, živila in drugo v skupni vrednosti do 60.000 K. Terlep si je s težavo odstranil obvezo od ust ter pričel kričati. Zjutraj so ga slišali na polje prihajajoči ljudje ter ga rešili gotove smrti, ker je visel na lestvi privezan. Orožniki so bili takoj na licu mesta, toda dosedaj nimajo za zločinci še nobenega sledu.

Polhovgradec. Tolažba orožnikov ponesrečencem. I. Kozjeku je neurje zasulo vse polje, s tem tudi pridele, odneslo mu je kozolec, drugo poslopje pa mu je deloma zasulo. Ostal mu je prašič, za katerega nima nič hrane. Revez je šel pobirat buče, katere je voda odkdovedikod prinesla na grajski travnik »Tibera« ter jih tam pustila. Zandar ga vidi, ošpotuje in na protokol vzame, da bo mogoče še revez zaprt, če ne bode sodnik bolj preudaren kot zandar. Potonula živina pa že leži čez teden dni po raznih krajih nesreče, da že skoro ni mogoče več tam mimo rade smrada, a zandar se ne zmeni, da bi poskrbel, da pride konjač in mrhovino odstrani in zakopje ter prepreči s tem morebitne kužne bolezni. Res, lepa tolažba!

Velike Poljane. Pri nas je bila vložena kompromisna lista pod imenom »Kmetiska stranka«. Po tej je dobila SKS 4 odbornike in 2 namestnika, SLS pa 3 odbornike in 1 namestnika.

Za župana je bil ponovno izvoljen Franc Andolšek, prvi svetovalec pa je Pirnat Anton, oba odlična pristaša SKS.

Spodnje Golo. V nedeljo, dne 10. t. m. je imelo naše izobraževalno društvo svoj občni zbor. Položilo je obračun o svojem dosedanjem delovanju. Na splošno željo se je društvo presnovalo v »Društvo kmetiskih fantov in deklet«, ki je prevzelo dolžnost, skrbeti za vsestransko kulturno in gospodarsko povzdigo našega kraja. Nadaljevalo bo s pripravi za postavitev društvenega doma in napelo vse svoje sile, da dobimo tudi novo šolsko poslopje, katerega neobhodno potrebujemo. Na čelu novega odbora stoji tov. Šteblaj Ivan, Spod. Golo 10, v odboru pa so: Podlogar Ivan, Šteblaj Albin, Kraljič Jože, Jamnik Anton, Virant Franc, Purkat Julia, Ponikvar Vincenc. V nadzorstvu Šteblaj Ivan, Sp. Golo 14 in Dolšček Ivan. Z marljivim delovanjem našega društva bo napočila za Golo nova doba, doba napredka na kulturnem in gospodarskem polju.

Razno.

Krajevni odbor SKS v Polhovem gradu prosi vse krajevne organizacije SKS za pomoč ponesrečencem po strašni nevihti. Darujte obleko, denar, živež. Darila sprejema tajništvo SKS v Ljubljani.

Visoko odlikovanje. Z Bleda nam poročajo, da je v nedeljo, 3. t. m. izročil češkoslovski poslanik minister Šeba red Belega leva V. razreda zobozdravniku in starosti blejskega Sokola in našem odličnemu pristašu tov. dr. Zvonimiru Janežiču. To visoko odlikovanje je prejel kot prvi Slovenec. Slavnosti so prisostvovali dr. Fon kot državni komisar, tov. Kenda, rumunski poslanik Emandi, ravnatelj Skorokovsky, zastopniki mestnih uradov, ravnatelj šole, poslanca češkoslovaške narodne skupščine dr. Matovšek in dr. Meissner ter mnogo drugih gostov.

Poročil se je v St. Jurju ob južni žel. kmetijski strokovnjak g. tov. inž. Ciril Jeglič z gđ. Vido Žganjarjevo, hčerko nadučitelja v Blagovici. — Bilo srečno!

Kakšna je moč klerikalcev in kakšna je moč zemljoradnikov. Klerikalno stranko je volilo 120.000 volilcev in ima 24 poslancev, kmetisko stranko je volilo 170.000 volilcev, pa ima samo 11 poslancev. Iz tega se vidi, da se mora glas kmetiskih poslancev bolj upoštevati kot oni klerikalcev, če bo vladalo poštenje.

Lovska sreča. Dne 12. t. m. je imel tov. Jožef Senica posebno lovsko srečo. 14 noči je hodil čakati divjega prašiča. Omenjenega dne so mu pa prišli kar trije. Dva mu nista prišla na strel; tretji, ki je bil največji in težak 165 kg mu je prišel na 20 korakov in tresk po njem, nakar se je zvalil težko ranjen. Se en milostni strel in ni ga bilo več med živimi. V občini Zabukovju-Planini delajo divji prašiči velikansko škodo. Lovei na nove, da nas rešite te nadloge!

Za »Kmetijski koledar« 1925 je povsod veliko zanimanje. Izide v najkrajšem času, nakar se bo takoj naznanila cena. Kdor bi se zanimal za razprodajo, naj se javi uredništvu, Ljubljana, Koldvorska ulica 7.

Veliko napredovanje SKS zabeležujemo tako v kočevskem okraju, kakor tudi povsod na Stajerskem. Klerikalci nazadujejo na celi črti in si pomagajo z lažmi. Znano je namreč, da je na Stajerskem premmno takih malih občin, da dveh listi sploh ni mogoče spraviti skupaj. Zato je tam toliko kompromisnih list, katere lažnjivci kratkoma pripisujejo sebi. Istina je, da je cela vrsta kompromisnih list z večino SKS, mnogo jih je z večino SLS, čiste SLS liste so pa bolj redke, kakor bele vrane. Sijajno se je SKS držala v okraju Velike Lašče. Napredek od lanskim volitev je zelo velik.

Sokol Vače pri Litiji priredi dne 24. avgusta t. l. popoldan svojo javno telovadbo, združeno z vrtno veselico. Vabimo bratska društva in vse sokolstvu naklonjeno občinstvo. — Zdravol! — Odbor.

Log. Dne 24. t. m. priredi »Prostovoljno gasilno društvo« veliko vrtno veselico z bogatim sporedom. Pri veselici sodeluje domača godba. K obilni udeležbi se vabijo vsi prijatelji gasilstva! Odbor.

Na Gornji Polskavi pri Pragerskem je požar uničil hišo in gospodarsko poslopje kmetu I. Poljancu. Škoda je zelo velika, zavarovalnina pa zopet mala. Gospodinja je skrivala v senu na hlevu večjo vsoto denarja, ki je zgorel. — Ne skrivajte denarja doma, nego ga vedno takoj vložite v bližnjo kmečko posojilnico!

Kmetovalci, pozor! Veliko zalogo najrazličnejših poljedelskih strojev priporoča dobroznana trdka Franc Hiti, Ljubljana, Martinova cesta 2.

Obiskovalci velesejma si naj ogledajo bogato zalogo vseh vrst šivalnih strojev pri Jos. Petelincu, Sv. Petra nasip, za vodo.

Po devetih letih se je vrnil iz ruskega ujetništva Ivan Prašelj iz Istre. Spremenil se je tako, da ga lastna mati ni spoznala.

Tragična usoda naših rudarjev v tujini. V rudniku Irontona pod jezero Foley v Ameriki se je dogodila pred kratkim strašna nesreča. Voda je udrila v rove, pri čemur je bilo usmrčenih 41 rudarjev. Med rudarji je bilo tudi 16 naših rojakov. Dosedaj so potegnili iz rova šele 11 trupel naših rojakov. Imena ponesrečenih rojakov so sledeča: Jurij Hočevar, M. Bižalj, Ivan Hlačar, Mihajlo Tomac, Ivan Majnarič, Franjo Zajc, Franjo Franjo Hrovatin, Grgo Butkovič, Martin Valenčič, Ivan Jaklič in Ivan Mavrič. Trupla teh ponesrečenih so že potegnili iz rova, dočim se nahajajo v rudniku še: Ivan Snajder, Marko Toljan, Anton Slak, Peter Magdič in Nikola Radulović. H koncu pripominjamo, da so mogoče ta imena netočna in popačena, ker ameriški listi niso priobčili o pnesrečenih nikakih podrobnosti.

Spalna bolezen se je pojavila v Zagrebu. Nedavno se je pojavila v Beogradu in Novem Sadu. Nekateri bolniki so neprestano spali kar po deset dni.

Skriti zakladi na Ruskem. Med svetovno vojsko, a posebno med revolucijo so Rusi zakopali mnogo dragocenosti in denarja. Marsikateri lastnik teh zakladov je odšel v večnost in tako pridejo ljudje samo po naključju do skritih zakladov. Tako so našli pred kratkim v Orlu na nekem vrtu na celo skrinjo raznih srebrnih reči.

Osemindvajsetletna žena, mati 24 otrok. 28 letna žena farmerja iz Kei Porta v Ameriki je imela že 24 otrok. Pretekli mesec je rodila trojčke, ki so že drugi trojčki tekem pet let. Pred štirimi leti je rodila dvojčke. Od vseh otrok jih je ostalo pri življenju 10, med temi tudi zadnji trojčki.

Kako velik je Nevjork. Nevjork je narasel z izvanredno naglico. Postal je v kratkem času največje mesto na celem svetu. Leta 1920. je imel Nevjork več kot pet in pol milijona prebivalcev, torej več kot milijon in tristo tisoč prebivalcev kot drugo največje mesto, London. V vsaki uri dneva se rodi sedemnajst otrok, osemnajst se jih poroči in osem jih umrje. Lestvica glede števila rojstev je višja in glede smrtnih slučajev nižja kot v Londonu. Na davkih dobi to mesto letno 375 milijonov dolarjev, to je okroglo 30 milijard dinarjev! V občinski službi je 94.000 moških in žensk, med temi 13.450 policistov, sedem tisoč članov požarne brambre. Vsakih petdeset minut se zgradi v Nevjorku novo poslopje in vsaki mesec se izda šestdeset milijonov dolarjev za nove zgradbe.

Pri strašnem viharju v Lorainu v Združenih državah ameriških je bilo 67 mrtvih in 253 ranjenih. 92 hiš je popolnoma, 285 deloma porušeni.

Ameriški listi poročajo, da se priselencem na Kubi godi zelo slabo. Zato odločno odsvetujejo naseljevanje na tem otoku.

Dopisniki! Bodite točni in kratki!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica:
Din 50.000.000—
Rezervni zakladi ca.
Din 10.000.000—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

PODRUŽNICE:

Brežice
Čelje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Meškovič
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Trst

AGENCIJA:
Logatec

Brzovjavni naslov:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št. 261, 413,
302, 303 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE

Gospodarstvo.

KONZERVIRANJE JAJC.

Mesec avgust je najbolj priporočljiv za konzerviranje jajc in sicer zato, ker imajo takrat kokoši največ dobre hrane na razpolago in je vsled tega v jajcu več suhih snovi kakor spomladi, ko začnejo kokoši jesti mlado vodeno travo itd. Zato so jensenska jajca za konzerviranje najbolj prikladna. Poleg tega jih ni treba tako dolgo držati kakor spomladna. Pri vsakem konzerviranju se gre v prvi vrsti za to, da preprečimo razkroj oz. pokvaro organske snovi. Vsebinska jajca je kolikor toliko sterilna, to je prosta gnjilobnih glivic. Gnjlilobne glivice uderejo skozi luknjice jajčne lupine v sredino jajca in začnejo po daljši dobi jajce razkrajati. Posebno ako so jajca nesnažna in na toplem prostoru, se hitro pokvari. To vidimo pod kolkami, kjer se v 14 dneh naredi klopote. Zato se mora gledati na to, da so jajca snažna. Če so pa umazana, se pa morajo umiti in hraniti na hladnem zračnem prostoru. Pri nas spravljajo jajca v žito, rezanico, pepel itd. Ti načini so nezadostni in če je slama ali žito zatuho, dobe jajca zatuhi okus. Najbolj razširjen način konzerviranja jajc je konzerviranje v apno ali v vodenem steklu ali garantolu. Jajca, vložena v redko, ugašeno apno, so dobila apnen okus in se iz apna težko ven jemljejo. Boljši, ampak primeroma drag način vlaganja jajc je vlaganje v vodeno steklo in garantol. 1 kg vodenega stekla stane 15 dinarjev in ako se razredči z 9 litri prekuhane vode, zadostuje vseh 10 litrov tekočine za zalitje 200 jajc, tako da stane konzerviranje enega jajca 40 vinarjev ali 10 para. Najcenejši in najbolj priporočljiv način vlaganja jajc je vlaganje v apno vodo. K vlaganju se moramo na sledeči način pripraviti:

Jajca, čista in umita, kvečjemu 14 dni stara, se vložijo v lonec ali pa v steklenico s širokim grlom. Dno posode se izloži z jajci, gorenje vrste se pa postavljajo pokonci in sicer z zračnim mehurčkom navzgor. Tako napolnjena posoda se zalije z apno vodo, ki se je poprej pripravila iz sveže gašenega apna. Na 1 liter tekočine se jemlje 8 gramov negašenega apna. Torej bode za 200 jajc treba 80—100 gramov negašenega apna. Raztopina se pusti ustati in se ustala voda porabi za zalitje jajc. Da ne dobe jajca slabega duha po apnu, se priporoča, na vrh apna potrositi eno žlico kuhinjske soli. Zalita jajca morajo biti 2 cm pod površjem tekočine. Steklenica ali lonec se na površju zaveže s papirjem in spravi na hladen prostor, kjer se ohranijo jajca 5, 6 in celo več mesecev.

Iz tega je razvidno, da je konzerviranje jajc z apno vodo zelo poceni, ker zadostuje 1 kg apna za zalitje 2000 jajc. Tako konzervirana jajca ostanejo popolnoma sveža in so prikladna za napravo snega, kakor tudi za kuhanje.

Kdor ni primoran med poletjem jajca prodajati, jih na ta način lahko shrani do zime in pozimi lahko dražje proda, saj je po navadi takrat cena za 50 do 100% višja.

V velikih podjetjih konzervirajo jajca le s pomočjo hladilnih naprav, pri toploti 1 do 2 stopinji C nad ničlo.

Fran Malasek, Grm.

Edino



nadomesti
in prekosi
okus in redilnost
mesa v hrani.

Edino najboljši šivalni stroji
in kolesa so

JOSIP PETELINC-a
LJUBLJANA

(blizu Prešernovega spomenika
ob Ljubljani)

znamke GRITZNER in ADLER
za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opremljenih, najnižja cena, 10letna garancija.

Pouk v vezenju, krpanju
perila in nogavice dobe
kupci strojev brezplačno.
Istotam igle, olje, posamezni
deli za stroje in kolesa.
Sprejemamo tudi popravila.

IZREDNA GLAVNA SKUPŠČINA HME LJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

se je vršila dne 10. avgusta t. l. pri prav dobri udeležbi. Kmalu po 2. uri popoldne je predsednik pozdravil došle hmeljarje ter otvoril glavno skupščino.

1. Določitev pridelovalnih stroškov 1 za kg suhega hmelja se je po dolgotrajnem vsestranskem razmotrivanju prepustilo društvenemu odboru, ki naj to nalogo izvrši po obiranju hmelja, kot se bo vedelo, kolika bo letošnja letina.

2. Mezda za obiranje hmelja se je določila na 6 K s hrano in na 9 K brez hrane. Ta določitev pa ni merodajna za vse slučaje, vendar naj služi hmeljarjem za prvo pogajanje z obiralci.

3. Poslovodja je poročal, da sta dne 7. avgusta posetila Žalec dva zastopnika Saveza hmeljarskih društev iz Žateca ter si ogledala v družbi predsednika in poslovodje naša hmeljišča. Navedena dva gospoda sta opozorila spremljevalca na sledeče napake naših nasadov:

a) Nespametno je med prvoletni hmelj saditi koruzo, krompir, bob, fižol, peso, buče itd.; novi nasadi prenesajo kvečjemu eno vrsto krompirja ali pese — pa nič drugega;

b) hmeljski nasadi naj bi bili čisti; skoro v vsakem se najde med goldingom pozni hmelj, med poznim pa golding in rani hmelj;

c) vsaki hmelj naj se pusti saditi po starosti in bujnosti le po eno, dve ali tri trte, ne pa po štiri in pet, kakor smo že našli v okolici Žalca. Pri tako težko obteženih sadikah pride skoro ves živež v prid trtam in listja, za kobile pa ostane le nekaj malega.

4. Poslovodja je opozoril navzoče na čisto obiranje, na pravilno sušenje in basanje hmelja ter javil, da bode društveno vodstvo tudi letos razposlalo vsem svojim poverjeništvom lepake, katerih besedilnih opominja obiralce na lepo in čisto obiranje.

5. Poslovodja je nadalje javil, da je ministarstvo saobračaja dovolilo hmeljskim obiralcem polovično voznino na vseh progah tistih pokrajin, iz katerih prihajajo obiralci v Savinjsko in Dravsko dolino (je bila že objavljena v časopisih).

6. Izvolitev delegata k mednarodni konferenci v Žatcu 15. t. m. se je prepustila ožjemu odboru, ker sta predsednik in tajnik javila, da tega posla ne moreta prevzeti. (Pri odborovi seji dne 18. t. m. je g. Roblek javil, da hoče kljub velikim zaprekam ta posel vendar prevzeti).

7. G. Pikl je naprosil društveni odbor, naj potem informacij pri raznih hmeljarskih določi, ali je pozna rēz v vsakem slučaju boljša od zgodnje, kakor se to vobče trdi.

8. G. Plavšak je prosil, naj bi društveno vodstvo podajalo hmeljarjem pri prodaji hmelja smernice, po katerih se naj ravna, da ne bodo preveč oškodovani. G. predsednik mu je odgovoril, da je mednarodna konferenca te smernice objavila. Hmeljarji pa naj pri prodaji postopajo previdno in naj svoje blago ne vsiljujejo kupcem, kateri v teh slučajih vedno ponujajo manj nego so dnevyne cene. Lepo obrano in dobro posušeno blago bo našlo sigurno po primerni ceni tudi svojega odjemalca.

9. G. Plavšak je vprašal, ali je že oživila oznamovalnica za hmelj in ali že deluje. G. predsednik mu je odgovoril, da je oznamovalnica sicer oživila, vendar pa še delovati ni pričela, ker še ni bilo povoda za to. G. Pikl je opozoril na pomen in važnost oznamovalnice v tem slučaju, ako

bi se hmelj iz Bačke prepeljal v Žalec in se potem prodajal kot »Savinjski«. Društvenemu odboru se prepusti, da tozadevno potrebno ukrene.

10. Konečno je še omenil poslovodja tudi dejstva, da se nekateri hmeljarji v škodo obiralcem poslužujejo pri meritvi obranega hmelja manjših posod, kakor so predpisane in katere morajo meriti 28 l. Vsled tega priporoča Hmeljarsko društvo vsem hmeljarjem posode pravičnih dimenzij, kakršne izdeluje za ceno 30 Din za komad tukajšnji pletarski mojster g. Weber Martin. Takšna posoda se je navzočim tudi pokazala.

Posameznih razgovorov so se udeleževali gg.: Bošnjak, Parižlje; Golovšek, Migojnice; Jurhar, Vrbje; Kukac, Petriček, Pikl, Roblek iz Žalca; Plavšak in Cukula iz St. Jurja-Tabor; Rašček, Kaplja; Schaur, Vransko; Trglav, St. Peter in drugi.

Ker je bil dnevni red izčrpan in ker se ni nikdo več zglašil k besedi, je g. predsednik zaključil zanimivo zborovanje ob petih popoldne.

* * *

LJUBLJANSKI VELESEJM.

Po osvobojenju se je razmaknilo v naši mladi državi zdravno stremenje po razvoju domače trgovine in industrije. Poleg mnogih zdravih in legalnih podjetij, katere so nam ustvarila prestiž upoštevanja vrednih poslovnih inicijatorjev, trgovcev in ustvariteljev nove industrije, se je pred približno tremi leti pojavila ideja vzorčnega velesejma. Ta ideja ni važna samo s stališča trgovca-prodajalca, ampak v marsikaterem pogledu važnejša kot misijonarka za obveščanje cellega tujega merkantilnega miljeja, ki se interesira za našo trgovsko in industrijsko produkcijo. Sistematično in dobro organizirana izložba razstavljenih izdelkov naše obrti, trgovine, industrije in tehnike vseh kategorij nam ne daje samo točen pregled o naraščajoči ekonomski sili, ampak omogoča tudi medsebojno poznavanje ljudi, krajev, produktov in izdelkov, ki so nam bili le deloma, v največ slučajih pa popolnoma neznani.

Na podlagi te kulturne pojave informiramo o našem napredku dela in kulture tudi vse inozemstvo potom nešteti inozemskih obiskovalcev, ki nas vsakoletno posetijo. Kdor bo posetil IV. Ljubljanski velesejm, kateri začneja 15. avgusta t. l. v Ljubljani, se bo čudil, ko bo med najrazličnejšimi paviljoni našel paviljone vseh strok in obrti naših državljanov, razen tega pa v mnogih tudi raznolika industrijska zastopstva tujine. Obiskovalec se bo lahko prepiral, kje je v naši domovini premoč jugoslovanske industrije. Ljubljanski velesejm je najrealnejši manifest našega osvobojenja izpod jarma tuje industrije, obrti, tehnike in pa tudi trgovine, ki nas žalibog deloma in še vedno izžema, osobito v južnih krajih naše domovine. Zato svetujemo vsakemu, da pohiti k nam, kdor bo iskreno sprejet ter odnese od tod najlepše spomine.

Posetite IV. Ljubljanski velesejm od 15. do 25. avgusta 1924. Tu lahko nakupite vse, kar potrebujete v svojem gospodinjstvu, kar potrebuje industrijsalec za svoje tvornice, obrtnik za svojo obrt, kmet za svoje poljedelstvo. Blago je izloženo v 21 velikih skupinah. Zbirališče predstavnikov naše nacionalne privrede.

* * *

Hmelj. Alost v Belgiji. Tvrdka de Connick van Noyen razglasa sledeče: Vsled nizkih cen in bogate letine l. 1922 se je na celem svetu s hmeljem zasejala ploskev navadnega leta, ki je obsegala 48.973 ha, zmanjšala l. 1923 na 44.576 ha. Ker je svetovna letina l. 1922 znašala 1.074.000 stotov a 50 kg, je l. ha povprečno dal 22 stotov. Za slučaj, da bi letos pridelali toliko hmelja kot l. 1922, bi znašala svetovna letina 980.672 stotov, na kar pa seveda, misliti ni. Svetovna uporaba hmelja v letih 1920—1923 je znašala 3.721.000 stotov hmelja, povprečno torej v enem letu najmanj 930.000 stotov; pri tem pa gre pomisliti, da ne bo letos ostajalo na ce-

lem svetu ne lanskega, ne starejšega hmelja in da je do nove letine še precej časa. Če se torej na tekoče leto vpošteva ploskev l. 1923 in če se nadalje upošteva povprečna množina posameznih okolišev, bomo letos pridelali 869.032 stotov hmelja, katere množina ne bo krila svetovnega konzuma, ki znaša najmanj 930.000 stotov. — Hakav v okolici Žateca. Tvrdka Christl je kupila prvi letošnji hmelj ter ga plačala po 2500 čK za 50 kilogram. ali približno 50 jK za 1 kg žateškega hmelja.

Cvetlični nasadi na letošnjem velesejmu. Velika množina najraznovrstnejših industrijskih in obrtnih izdelkov na velesejmu ubija pri pregledovanju duh gledalca, ker mu je nemogoče predelati vse utise, katere zadobi. Vsled tega je tudi v tem oziru preskrbljeno za obiskovalca, da se mu oko razveseli pri pogledu na krasno cvetje in zelenje, katero je sejmišče spremenilo ne v park, marveč v pravični vrt. Pogled z glavnega vhoda proti češkoslovaškemu paviljonu je bajen. Najraznovrstnejše cvetje je razvrščeno v razne cvetlične skupine, vmes se ti kažejo razne eksotične rastline, mogočne palme te spominjajo na južne kraje. V vseh teh cvetličnih nasadih se vidi večja roka strokovnjaka, ki je to uredil res prvovrstno. Moramo na tem mestu pohvaliti ljubljanskega umetnega in trgovskega vrtnarja Antona Feranta iz Ambrozevega trga, ki nam je letos kot velesejemski vrtnar sejmišče ozaljšal in odel v slavnostno obleko. Na velesejmu je razvidno, da tudi slovenska vrtnarska obrt napreduje, prepirali se bodo vsi, da naši vrtnarski strokovnjaki z ozirom na gospoda Antona Feranta v ničemer ne zaostajajo za drugimi inozemskimi.

Naš izvoz v prvi polovici 1924. V prvi polovici letošnjega leta smo izvozili iz Jugoslavije blaga za 4 milijarde 176 milijonov Din, torej približno za 840 milijonov Din več, kakor v prvi polovici lanskega leta. Izvozilo se je lesa za 996, jajc za 376, goveje živine za 328, svežega mesa za 227, prekajenega mesa za 49, svinj za 161, konj za 118, pšenice za 47, koruze za 171, suhih sliv za 133 milijonov dinarjev. Zvinoreja je potemtakem dala največ izvoznega blaga po vrednosti.

Tržne cene v Mariboru dne 15. avg. Goveje meso 23—27 Din za kg, telečje 22.25—25.30 Din, svinjsko 22.50—40 dinarjev, slanina sveža 30—36 Din, prekajena 36—41, piščanci mali 16 dinarjev, veliki 40 Din, kokoši 50 do 60 Din, race 40—85 Din, mleko 3 do 3.50 Din za liter, smetana 14—18 Din surovo maslo 41—44 Din za kg, kuhano 48—50 Din, moka pšenična »0« 7 Din, št. 1 6.50 Din, prosena kaša 7 Din, šeprenj 4.50 Din, otrobi 3 Din, koruzna moka 4 Din, koruzni zdrob 5 Din za kg, seno sladko 40—55 Din za 100 kg, seno kislo 35—50, slama ovsena 40 Din, slama pšenična 35 Din. 1 m³ trdih drv 200 Din, mehkih 175 dinarjev, premoč trboveljski 42—45 dinarjev, velenjski 27—30 Din za 100 kilogram, kumarce 0.50—2 Din za kg, paradizniki 3—5 Din, fižol v stročju 1 Din, čebula 2—3 Din, česen 10 Din, rani krompir 1.50—3 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir na trgu v Ljubljani (1. avgusta). 1 liter mleka 3 do 4, 1 kg surovega masla 50, 1 kg čajnega masla 60 do 70, 1 kg masla 50; 1 kg bohinskega sira 56; 1 kg sirčka 12; 1 jajce 1.50 do 1.62 Din.

Tržne cene za meso v Ljubljani: Govedina: V mesnicah po mestu 20 do 26.50, na trgu I. 23 do 26.50, II. 20 do 23; vampi 10 do 12; pljuča 8 do 10. Teletina: telečje meso I. 27.50 do 30, II. 25 do 27.50; jetra 29 do 30; pljuča 24 do 25. Svinjina: prašičje meso I. 35, II. 30; pljuča 14 do 15; jetra 25 do 30; ledice 30 do 35; slanina trebušna 30, hrbtina in salo 32 do 32.50; prekajena slanina 30 do 40; slanina mešana 32.50, slanina na debelo 32; mast 35 do 37.50; šunka (gnjat) 45; prekajeno meso I. 40 do 45, II. 35 do 40. Drobniča: koštrunina 10 do 19; jagnjetina 25; kozličevina 28. Klobase: krakovske 58; debrecinske 58; polprekajane kranjske 65 Din za 1 kg.

Perutnina na ljubljanskem trgu. Piščanec majhen 20 do 25, večji 35 do 40; kokoš 40 do 50; petelin 40 do 50; domač zajec manjši 10, večji 17.50 Din za komad.

Jajca. Iz uvoznih držav je zopet večje povpraševanje za blagom, kar vpliva tudi na cene pri nas. V Sloveniji se gibljejo cene krog 1 Din 60 p za komad, v Srbiji okrog 1 Din 25 p, v Vojvodini 1 Din 30 p do 1 Din 35 p.

Vinska letina v Sloveniji ne obeta biti obilna. Krivo je pa temu vreme in bolezn. Istotako se je bati, da kakovost ne bo prvovrstna, vendar se lahko v tem pogledu v avgustu in septembru še obrne na bolje. Slabe vesti o količini pridelka prihajajo tudi iz drugih krajev in držav, osobito iz Avstrije, Češke in Madžarske. Vse to vpliva na okrepitve vinskih cen.

Vrednost dinarja. Za 100 lir se mora plačati 362 do 365 dinarjev. Za 100 dinarjev se dobi 6 švicarskih frankov in 60 santimov. Za 1 dinar se dobi 879 do 885 avstrijskih kron.

Posetiti kmečki praznik

je dolžnost slehernega zavednega zagovornika kmečke misli, kajti javnost po številu udeležbe sodi moč nasega gibanja. Vsak zaveden agrarec mora 8. septembra na Bled, da vidi svojo vojsko!

Inteligenca in kmet.

(Beseda o naših šolah.)

(Dopis.)

Na poziv uredništva »Kmetijskega lista« št. 30 bi se rad oglašil v tej reči tudi jaz. Med tremi vzroki, ki jih večina naše inteligence našteva, zakaj se kmetijski stranki ne pridružijo, tako navaja gospod dopisnik one številke, je tudi ta-le:

»Kmetje so nevedna masa, s katero se ne da politike delati.«

Tukaj se je ona naša inteligenca, ki ji je kmet v srcu tuj, prelepo izdala, da bi o tem molčali. Prilika je to, da se dotična inteligenca malo prime. — Ko sem pred nekaj leti z nekim srbskim profesorjem z vseučilišča govoril o Slovencih, se je mož izrazil tako-le: »Vaš kmet, da, Vaš kmet; on je prav kakor naš, z njim kaj rad občujem. Ali Vaša inteligenca!« — Tu je mož obmolnil, pred nosom pa je s kazalcem kvišku pokazal! — Ta profesor je bil sin nekega bivšega ministrskega predsednika poprejšnje Srbije in je bil tudi sam gotovo pameten dovolj za pravo presojanje velikega števila naše inteligence, saj je bil dobil, dasi Srb, spričo svoje glave in svojega znanja, poziv na neko univerzo v Nemčiji. Kaj je tedaj ta gospod z onim znamenjem hotel reči? To, da je naša inteligenca — ohola! — Nikakor ne pritrjuje tega za vse naše razumništvo, saj jih je jako mnogo, ki so dika naroda. Toda žal pa moramo reči, da veliko število tistih manjših ljudi, ki dandanes v Sloveniji zvonce nosijo, ne nosijo samo zvonca, ampak tudi — nos pokonci. — Kako to? povprašate, saj je vendar njih velika večina s kmetov! — Sami ne morejo zato, trdim jaz — šola je kriva. Česar se je Anžek naučil itd. Vzrok velike odljudnosti naše inteligence se nam razkrije, ako motrimo naš šolski naraščaj: komaj ti fante s kmetov pride v 3., 4. šolo, pa že začne nos vihat, v 5., 6. pa s kmetom le posli občuje, kaj šele, da bi rad na polju delati pomagali! Šola je kriva! — Ko smo že naše dijačke izgovorili, da niso oholi po naravi, ampak le po šolski vzgoji, pa tudi učitelja in profesorja ne smemo na slepo obsojati — niti ona nista vsega kriva — ampak kriv je sistem naših šol, krivo je naše šolstvo kot tako! Živimo v demokratični državi, torej v državi, v kateri bi moralo ljudstvo imeti odločilno besedo — ali je pri nas za šolo nima. Nima je! Naše šole treba podokratizirati, dozdaj so še — sv. Birokracijo podložne. Če je kaj »švabskega«, so pri nas švabske šole. Tistega »laži-demokratizma« so polne, ki vidi demokratizem že v tem, če se inteligent milostno doli do »spodnjih slojev« v obveščanje »spusti«, češ — ti tam spodaj tega in tega itak ne razumeš (>der beschränkte Untertanenverstand!<).

A v čem je pravi demokratizem? V tem, da se tudi »najnižji« človek, če je le pošten, zmoejen in sposoben, povzpne lahko kvišku tudi do najvišjega stanu in sloja. Torej ravno narobe od onega »demokratizma«, ki ga je še vsa naša javnost tako prepelna! — In tega »laži-demokratizma« izvor in zibelka je naša šola. Naše šolstvo in naša šola morata spremeniti svoj smisel in svojo smer! Tudi brez posebnih paragrafov in sistemov se to doseči da, dokaz, da je to res, je marsikatera res dobra šola, ki jo Slovenci vseeno imamo; je marsikak izvrsten učitelj in profesor, ki ga na Slovenskem imamo, in dokaz je naposled tudi precej pametnih, treznih inteligentov, ki jih je — zlasti med starejšim svetom — v Sloveniji, žal pa, da ti navadno ne pridejo do besede. — Za svojih ljudsko-

šolskih let smo imeli dva izvrstna učitelja: stari denar iz zgodovinskih grobišč smo donášali, znamke iz vseh delov sveta smo zbirali, cepit smo na vrt hodili, iz lepih atlantov smo se zemljepisja učili pa — marsikatero urico smo pokramljali — ali ko sem iz te šole prišel v Ljubljano — nikoli tega ne zabim — sem znal več zemljepisja in računanja, kot potem prva leta gimnazije, kjer so nam učene slovnične vtepal in kjer smo na pamet gulili letnice, imena in starost cesarjev in kraljev ter njih otrok, pa visoke pesmi, ki jih umeli nismo, smo na izust blebetali. — In na gimnaziji — katere profesorje smo tam najbolj spoštovali? Tiste, ki so nam naredili predmet zanimiv in priljubljen. Pri ljubljenega in zanimivega pa so nam naredili s tem, da so nas ob predmetu iz življenja in za življenje učili, ne samega edinega naštevanja in premlevanja. Tudi na univerzi se le preveč goji to naštevanje in mehaniško premlevanje tega, kar je kdo kje za pravo spoznal.

Imel sem na univerzi profesorja, ki je v tem prekosil vsakega srednješolskega učitelja in kdor ni znal natančno tako povedati, kot je bilo v njegovi knjigi, ta je bil izgubljen! — To, da nam predstavljajo v šoli mehaniko možganov pred samostojno, samostojno, samoraslo misel, to nam ubija in ubije naše najboljše moči.

To se pozneje točno opazuje, osobito na našem uradništvu, ki slepo, kakor mašina uporablja paragafe in tujo misel, mesto pameti. Izjeme se najdejo in tudi v Avstriji je bilo takih Slovencev, ki so rabili ne samo paragraf, ampak tudi pamet, seve sebi v škodo, ali narodu v korist. Ona stara inteligenca bi Slovence ne bila več v čast: bila bi znamenje, da nam je še sužnost v kosteh. Sužnosti pa nam treba ni. Ponavljamo, da taka inteligenca se nam rodi iz premlevanja švabske »logike« in — švabske nadutosti, ki izvirja iz prevelike množine neprebavljene duševne hrane, iz prevelike množine tujih mišli. Največji modrijan je najponižnejši človek. Našemu kmetu, očetu sinov, ki polne večino naših šol, je oholost tuja, zakaj on ima v glavi

zrnce, misli, pamet. Nikdar ne zabim časov, ko sem kakor načelnik večje oblasti občeval s kmeti na njih domih: veselje in zadoščenje je bilo, s temi pametnimi možmi govoriti, večje veselje kot z mnogimi meščani, ki so imeli kmeta za trdega, pa so bili sami trdi, plitki in plehki. Naš kmet je trd tistemu, ki z njim občevali ne zna, ne zna zato, ker kmeta že vnaprej šteje med tisto nevedno maso, ki se z njo govoriti ne splača! Seve, o moderni strankarski politiki, ki nam vsake kvatre ubije cele redi zmožnih ljudi, z njimi vred pa dostojanstvo moža in ugled države, o taki politiki naš kmet nič ne ve, ker o nji nič vedeti — noče. Ali govori z njim o pametni uredbi naših javnih zadev, pa boš kmalu uvidel, da tak kmet zna več, »ko hruške peč«.

Vse avstrijsko naše šolstvo, vsa poprejšnja naša znanstva o narodnem gospodarstvu, narodni in državni politiki, nas niso znala ne obvarovati, ne rešiti strašnih gospodarskih skripcev, v katere smo med vojno prišli — zakaj? Ker so se bili gospoda ravnali »po bukvicah«, namesto po pameti. In najžalostnejša resnica je za nas ta, da se nam vsi naši šolani državniški v vseh najvišjih šolah niso naučili toliko, da bi nam umeli odvrniti hude čase, ki jih prestajamo zdaj z »urejevanjem« naše domovine! Je pač dandanes navada taka, da vsak »gospod« le od zgoraj dol gleda, ne samo na kmeta, ampak, da s pomilovanjem zre tudi na vse »praktično« življenje (seveda, razen na tisto, ki nosi denarja na koš!) Kant je ogorčen vskliknil: »Ni res, da je teorija praksi nasprotna — teorija in praksa se morate ujemati!« In dokler se ta mogočna beseda ne bo rešpektirala in prav častila, toliko časa niti mi Slovenci, ki smo tako radi v »malem veliki«, boljših časov ne bomo čakali!

Zatorej pravimo: Dajte nam šol, ki bodo najprej pamet vzgojevale, in potem šele na tej podlagi razum učile! Na domačo vzgojo naj šola upre svojo začetno delo in kjer domače vzgoje ni bilo, jo je treba še poprej nadomestiti. Vse, kar pride pameti z doma, naj bi šola poprijela in naprej vzgojila, da se drevesce domačega vrta iz sla-

botnega okrepi v krepko drevo, da iz malega zraste veliko. In na tej podlagi, na tej »domači pameti«, naj se zidajo in stavijo potem učene stavbe. Te potem ne bodo stavbe iz papirja, kakršne nam so naše nemške šole dozdale gradile, ampak bodo stavbe življenja! Zakaj Angležem to gre izpod rok? Ker vedo, da le s tisto učenostjo, ki obenem vzgaja, lahko svet obvladujejo in obvladajo.

Tudi mi bomo za vodstvo brzo dobili le na ta način sposobnih ljudi, ki bodo teoretični in praktični obenem. Takšnih nam zdaj manjka, vsaj med mlajšim zarodom, ki ga še ni izučila šola življenja in ki se zdaj na stroške nas vseh šole šolajo! A možje take šole priprostemu narodu ne bodo več tuji, stik z njimi jim bo ohranjen, jim ga šola prestrigla ne bo — in ostali bodo kmetskemu narodu udani prijatelji in zvesti svetovalci, pa še zvestejši vodniki v vseh tistih kočljivih stvareh, ki jih priprosti, nešolan razum doseči ne more.

Kot dijak sem spoznal moža kmeta, ki je 33 let županoval manjši občini in ki je bil vključ vseh priprostosti tudi v zgodovini precej podkovan (takih je med starejšimi našimi kmeti več!) Od tega moža sem slišal v javnih zadevah take pametne nazore, da sem vskliknil: »Za Boga, zakaj pa ne greste v poslance?« »Zato ste namenjeni vi, gospoda,« mi odgovori, »zato vas pa v šolo pošiljamo, da nam boste prav sodili in nas prav vodili, mi se moramo za plugom potiti in ne utegnemo, in se tudi ne moremo v višje stvari mešati. Zato pa glejte, da se po šolah kaj pridite naučiti, da nas boste dobro razumeli in nas prav zastopali!«

Narod bo imel dobro inteligenco, bo imel dobre vodnike, le če mu damo pravih šol! Dajmo mu jih!

Vi pa, gg. učitelji in profesorji, za ta del že zdaj lahko mnogo dobrega storite; skušnja uči, da zmožen in sposoben uradnik tudi ob slabem zakonu lahko kaj dobrega ustvari. — In vi, gospodje iz ostale naše inteligence, vrnite se vsaj včasih v mislih h kmetu! Uvideli boste, da je marsikaj res in prav, kar kmet trdi, saj ga je izučila šola življenja! A. D.

Za kratek čas.

SAMOSTOJNEŽ.

V gorsko vas pride klerikalni agitator. Najde na polju ob cesti delavca in ga kar vpraša, če je kaj samostojnež v vasi.
»A? Kaj pa je to samostojnež?« vpraša delavec.
»To so ljudje, ki nič ne delajo in hočejo samo komandirati in hujskati,« poučuje klerikalni agitator.
»A tako! Ja, ja, taki so pa pri nas, ja!« pravi delavec.
»Ali jih je mnogo?« vpraša agitator.
»Na-k, mnogo jih pa ne bo, samo dva menda bosta,« reče delavec.
»No, povejte mi, kje pa bi našel ta dva?« sili agitator v delavca, a ta takoj odgovori:
»Kar v farovi idite! Gospod župnik in gospod kaplan sta takšna, kakršne vi iščete!«

NEZDRAVI POLJUBI.

»Ali si tudi ti mišljenja, da so poljubi nezdravi?«
»O, čisto gotovo! Nedavno sem poljubil mesarjevo hčerko. Kar pride oče zraven in povem ti, da sem še po 14 dneh čutil posledice.«

NOV NAROČNIK.

G. Rape prijucha in privriska samega veselja pijan v upravnishvo »Domovine«. In smeje se, venomer se smeje, da niti do besede ne more.

»Kaj pa ti je vendar? Ali smo nemara dobili volilno vlado?« ga začuden vprašuje Dolfe.
»Ne! Ne! Nekaj drugega!« jeclja odgovarja Rape in zopet parkrat zajuha.
»Kaj pa je potem? Povej že vendar!« sili v prijatelja radovedni Dolfe.
»Pomilaj,« pojasni končno Rape, »po devetih mesecih smo spet dobili naročnika za »Domovino«, namreč takega, ki je postal naročnik. Pomisli, kako napredujemo! Ju-hu-hu-ju!«
»Živijo! Živijo!« zavpije Dolfe in kar zbeži k telefonu ter najnovejši uspeh takoj poroča Grogatu.
In tako so vsi trije uživali veliko veselje. Bilo je prvo, odkar je Davidovič dobil vlado v roke.

TAT PRI SPOVEDI.

Duhovnik (tatu): Kaj si grešil?
Tat (ki ravno vleče »spovedniku uro iz žepa): Kradem.
Duhovnik: Kradeš? »Kradel sem« reci!
Tat (ki ima »spovednikovo uro« v svojem žepu): Res je, kradel sem!
Duhovnik: Kaj si ukradel?
Tat: Uro!
Duhovnik: Vrne ukradeno blago!
Tat (ponuja uro duhovniku in pravi): Tu imate!
Duhovnik: Ne meni, nego tistemu jo vrni, kateremu si jo ukradel!
Tat: Ponujal sem mu jo, pa je noče!
Duhovnik: No, potem jo obdrži!

TISKARNA „MERKUR“

Trg-ind. d. d.
LJUBLJANA
Simo Gregorčičeva ulica št. 13
Tiska časopise, poselnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah
Lastna knjigovoznica
Telefon št. 332
Račun pri pošl. čez. zavoda št. 13.208

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana



izdeluje vse vrste bakrenih kotlov, nadalje vseh vrst kleparske, ključavničarske in vodovodno-inštalacijske dela. Znižane cene. Točna in solidna postrežba. Kolodvorska ul. 18.

1 meter domačega platna

da tovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za 2 kg prediva ali 14 kg godenega oziroma 20 kg surovega lanišča.

PORTLAND-cement

iz »Splita«
najboljše kakovosti
in po najnižji ceni
v zalogi pri
„EKONOM“
Kolodvorska ulica št. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z o. z.

V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH
MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6
obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in esije terjatev. Posojila daje proti popolni varnosti na vključbo proti poroštvi in proti zastavi.

»SALONIT«

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah.



Dolgoletno jamstvo jamči za izbrano kakovost.

»SALONIT«

je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. — Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement Portland, Ljubljana.

»Novost« na Ljubljanskem velesejmu

v paviljonu »Dolenjski in Bizeljski vinarji«

je izpostavljena RUDLOVA STISKALNICA na decimalna dvigala. To je važni, novi, s patentom zaščiteno izum, posebno za sortirano grozdje, sadje in slično, ker sok vsled trajnega avtomatično in od 300 do 30.000 kg poljubno učinkujočega pritiska hitro in izdatno odteče, pa tudi z železom ne pride v dotiko. Pravico izkoriščanja patenta tudi proda

FRANJO RUDL, Maribor-Pesnica

la bukovo ogelje

dobro žgano, popolnoma suho in vilano ter brez primesti kupuje za takojšnjo in poznejšo dobavo v vagonskih dobavah družba Carbonaria, Kočevje. Ista prevzema vsako količino dobrega blaga ter ga plačuje vedno po najvišjih cenah. Ponudbe prosimo zaeno z navedbo razpoložljive količine, cene in dobavnega roka na naslov: Družba Carbonaria, Kočevje.

Redka prilika!
HIŠA NAPRODAJ
nasproti farne cerkve na glavni cesti, z več let dobrodočo trgovino z mešanim blagom. Natančnejša pojasnila daje Franc Košir, Suhor pri Metliki. Za pismena pojasnila je priložila znamko za odgovor. Istotam se sprejme učenec za mizarstvo obrl.

Prvovrstne kose

belo brušene in naravno sive 60 cm, 65 cm, 70 cm in brusne kamne nudi po najnižjih cenah

„EKONOM“

o. g. z.,
LJUBLJANA.
Kolodvorska ul. št. 7.

Gnojite ajdi superfosfatom!

Superfosfat stalno v zalogi in Vam nudimo istega — 16% do 18% po Din 120.— franko — Ljubljana, cena za 100 kg. Pri večjem odjemu — najmanj 5000 kg Din 110.—.

»Ekonom« o. g. z.
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

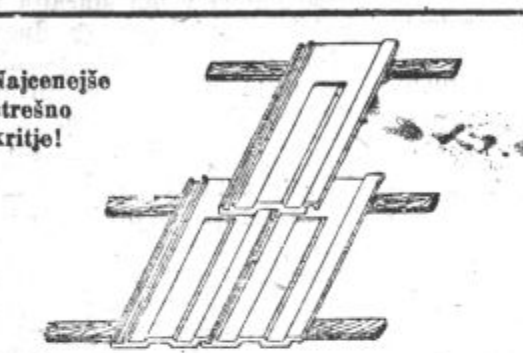
V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi FRANKOV« kavni pridelek v zabojčkih in ne kako ponaredbi.

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Frank« in »kavni mlinček«.

»Pravi FRANK« z mlinčkom« zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!

Oglašajte v Kmetijskem listu!



Združene opekarne d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.
preje
VITIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezoma kakor tudi bobrovec (bi-ber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Priporočamo trdko

Josip Petelin,
Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani.)

NAJCENEJŠI NAKUP

nogavic, žepnih robecev, brisalk, klota, belega in rjavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE
Maribor, Novo mesto, Rakek,
Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Brzjavi: Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi). Telefoni:
TRGOVSKA. Kapital in rezerve Din 18.500.000.— 139, 146, 458.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPLOZITURE:
Konjice,
Mežak - Dravograd